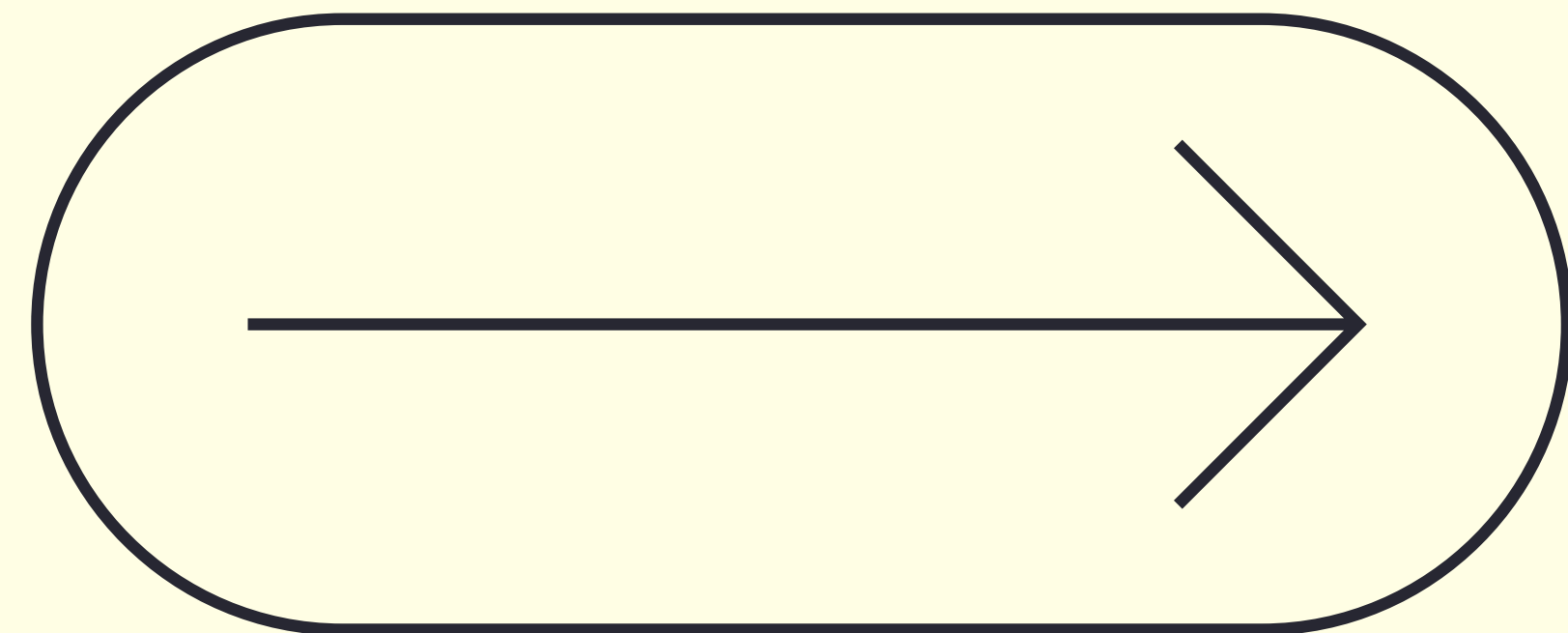
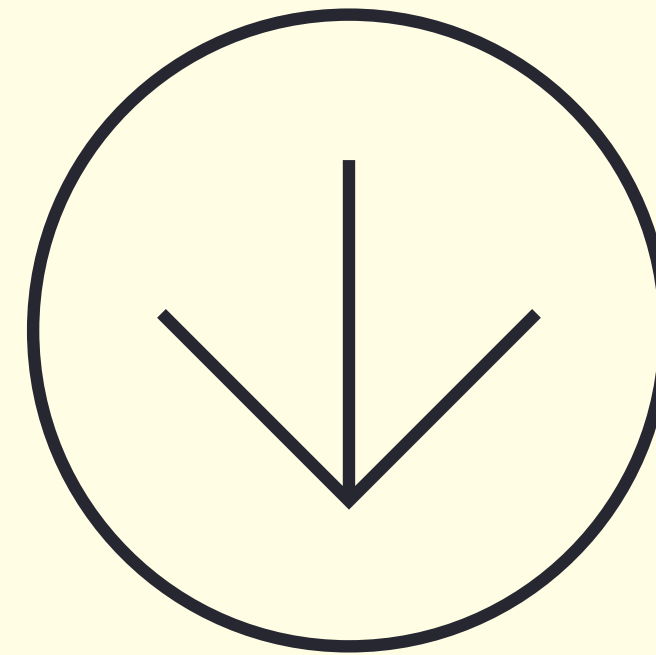

Årsrapport

2024

Årets ord

Beredskapsvenn

Årets ord minner oss om at vi står sterkere sammen enn hver for oss.

Høsten 2024 fikk alle husstander en brosjyre fra myndighetene i posten med råd om hvordan vi innbyggere skal klare oss selv i en ukes tid dersom en krise råker oss. Ett av rådene er å skaffe seg en *beredskapsvenn*.

Ordet *beredskap* forbinder vi med noe alvorstungt, mens *venn* kan knyttes til noe som er nært og kjært. I *beredskapsvenn* får vi disse forestillingene i ett og samme ord.

[Les mer](#)

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Innhold

Ledelsens beretning	4
Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
Aktiviteter og resultater i 2024	13
Styring og kontroll i virksomheten	38
Vurdering av framtidsutsikter	47
Årsregnskap 2024	50

1

Ledelsens

beretning

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

I 2024 var engelsk det språket barn og unge i Norge brukte og møtte mest i sosiale medier, i dataspill og på YouTube. Barn og unge eksponeres for og bruker stadig mer engelsk i alle medier, men norsk er fremdeles det språket de møter oftest i bøker og nyheter.¹

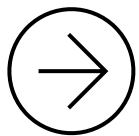
Språkrådets landsomfattende befolkningsundersøkelse i 2024 viser at unge under 30 år foretrekker norsk i mindre grad enn det andre aldersgrupper gjør. Den samme undersøkelsen viser at kvinner har sterkere preferanse for norsk enn menn, og at nynorskbrukere har mye sterkere preferanse for norsk enn bokmålsbrukere. Undersøkelsen viser samtidig at norsk er det språket ni av ti bruker mest i jobbsammenheng, og omtrent like mange svarer at det er viktig å sikre at norsk språk i størst mulig grad blir brukt i samfunnet vårt.

Det er sterk oppslutning i befolkninga om hovedmålet i den norske språkpolitikken: å bevare og utvikle norsk som samfunnsbærende språk. Og det er gledelig at bruken av norsk språk står sterkt i arbeidslivet. Samtidig er det urovekkende at de yngste eksponeres for enda mindre norsk enn før på viktige kultur- og medieplattformer, og at de foretrekker norsk i mindre grad enn andre aldersgrupper.

¹ Tall fra Medietilsynets Barn og medier-undersøkelse, 2024

Språkrådets undersøkelser på skolefeltet viser at de fleste som tar lærerutdanning, nå velger utdanningsløp uten obligatoriske emner i norsk. Mange undervisere går dermed ut i skolen uten dokumentert kompetanse i norsk (nynorsk og bokmål), selv om norsk er undervisningsspråket de aller fleste av dem bruker i klasserommet. I 2024 gjennomførte Språkrådet en undersøkelse av norsklæreres kompetanser, roller og ansvar. Bare om lag halvparten av dem som underviser i norsk, oppga i undersøkelsen at de hadde mer enn ett års utdanning i dette faget. Bare 22 prosent av respondene var enige eller svært enige i påstanden om at de fikk tilstrekkelig kunnskap om skriveutvikling og skriveopplæring gjennom egen grunnutdanning, og nesten halvparten av norsklærerne som deltok i undersøkelsen, oppga at de ikke følte seg godt rustet til å undervise i elevenes sidemål. I lys av den negative utviklingen i barn og unges lese- og skriveferdigheter framstår disse tallene som et alvorlig varsel.

Kunnskap i norsk språk gir tilgang til det norske demokratiet, samfunnet og arbeidslivet vårt. Vi vet også at gode leseferdigheter og god kompetanse til å vurdere tekst er viktige verktøy i møtet med desinformasjon, falske nyheter og kunstig generert tekst. Grunnleggende språkkompetanse er altså viktigere enn noen gang. Derfor har Språkrådet i 2024 prioritert å arbeide med språkpolitikk i kunnskapssektoren. Dessuten har vi arbeidet for å øke antallet norskspråklige ressurser og bedre den språklige kvaliteten på de digitale verktøyene og ressursene som brukes i sektoren.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Ved utgangen av 2024 la Språkrådet fram sin nye strategi for perioden 2025–2028. Strategien tar utgangspunkt i de språklige hovedtrendene vi ser i det norske samfunnet, og den løfter fram tre strategisk prioriterte satsingsområder:

- norsk språk som tilgang til demokrati og medborgerskap, samfunns- og arbeidsliv
- språkteknologi og store, generative språkmodeller (KI) som støtter norsk språk (nynorsk, bokmål, talt norsk)
- språk i skole og høyere utdanning

Disse tre områdene henger tett sammen, og de utgjør kjerneområder for den språkpolitiske innsatsen de kommende åra.

Etter introduksjonen av store, generative språkmodeller til allmenn bruk i 2022 har verktøy og ressurser som benytter disse modellene, fått en stadig større plass i skole og offentlig sektor. Språkrådets egne undersøkelser i 2024 av språket i ChatGPT-4o viser at den språklige kvaliteten på produktene denne språkroboten leverer, ikke er god nok til at roboten kan brukes som skrivestøtte i skolen eller i kvalitetssikring av tekster fra det offentlige. Behovet for utvikling av språkmodeller som kan håndtere norsk (bokmål, nynorsk, talt norsk), og som produserer konsistent og godt språk og viser mangfoldet i norsk språk, er stort. Det er derfor svært gledelig at det nå kommer en offentlig satsing på utvikling av norske språkmodeller, og at det samtidig investeres enda mer i forskning på KI-feltet. Språkrådet har gjennom året bidratt med normeringsfaglig og språkpolitisk kompetanse i dette arbeidet.

I 2024 ble Kvam herad tildelt Kultur- og likestillingsdepartementets pris som årets nynorskkommune. En viktig grunn var kommunens språklige integreringsarbeid. Ved å tilby nynorsk i introduksjonsprogrammet for innvandrere oppnår kommunen svært gode resultater, og språket gir deltakerne en sterk tilknytning til lokalmiljøet og gode språknøkler til bruk i lokalt arbeidsmarked, samfunns- og foreningsliv. Språkrådet mener at Kvam herads systematiske språkarbeid bør være en god modell også for andre kommuners språklige integreringsarbeid.

Ingrid Vad Nilsen
Ingrid Vad Nilsen
styreleder

Åse Wetås
Åse Wetås
direktør

2

Introduksjon

til

virksomheten

og

hovedtall

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Virksomheten og samfunnsoppdraget

Organisasjonen

Organisasjonskart

Noen hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Virksomheten og samfunnsoppdraget

Språkrådet er statens forvaltningsorgan i språkspørsmål og er underlagt Kultur- og likestillingsdepartementet. Språkrådet har eget styre.

Fullmakter og ansvarsområder

Språkrådet følger opp språkpolitiske mål og strategier som er fastsatt av regjeringa og Stortinget.

Språkrådet har ansvar for å ta språkpolitiske initiativer overfor relevante myndigheter og skal uttale seg om spørsmål som andre statlige virksomheter legger fram for rådet.

Språkrådet representerer Norge i nordisk og internasjonalt språksamarbeid.

Språkrådet har fullmakt til å gjøre bindende normeringsvedtak for bokmål og nynorsk i enkeltsaker. Vedtak om gjennomgripende endringer eller systemendringer skal legges fram for Kultur- og likestillingsdepartementet til godkjenning.

Etter opplæringsloven godkjenner Språkrådet ordlister og ordbøker til skolebruk.

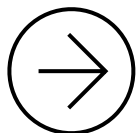
Språkrådet fører tilsyn med målbruken i sentrale statsorganer.

Språkrådet administrerer norsk og kvensk stedsnavn-tjeneste og forvalter ei tilskuddsordning for innsamling og registrering av stedsnavn. Språkrådet har også ansvar for den administrative forvaltninga av tilskudd til språktiltak og språkorganisasjoner.

Overordnede mål

Det overordnede målet for den norske språkpolitikken er å styrke norsk som fullverdig språk og sikre det norskspråklige og flerspråklige mangfoldet i Norge.

Av tildelingsbrevet for 2024 går det fram at hovedmålet for Språkrådets arbeid er å fremme norsk språks status og bruk på utsatte samfunnsområder gjennom målrettede aktiviteter. I tildelingsbrevet var det satt opp fire delmål for arbeidet i Språkrådet:

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

→ Virksomheten og samfunnsoppdraget
Organisasjonen
Organisasjonskart
Noen hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

1. Norsk skal være et fullverdig språk og skal brukes på alle samfunnsområder.
2. Innbyggerne i Norge skal ha mulighet til å møte og bruke eget/egne språk, enten det er nynorsk, bokmål, samiske språk, norsk tegnspråk, kvensk, romani eller romanes, til det beste for den enkelte og samfunnet.
3. Språkpolitikken følges opp som sektorovergripende politikkområde.
4. Det skal være god systematikk i forvaltning av og tilsyn med lovverket på språkfeltet.

Les mer

Organisasjonen

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Virksomheten og
samfunnsoppdraget

→ Organisasjonen

Organisasjonskart

Noen hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Ledelse

Styret har det øverste ansvaret for virksomheten i Språkrådet. Styret er oppnevnt av Kultur- og likestillingsdepartementet for perioden 2024–2027. Ingrid Vad Nilsen er styreleder. Styremedlemmer er Erik Bolstad (nestleder), Sjur Nørstebø Moshagen, Heidi-Iren Wedlog Olsen og Marianne Aasgaard (tilsattrepresentant). Vararepresentanter er Toril Opsahl, Svein Arne Orvik og Ann Helen Langaker (tilsattrepresentant).

Direktør Åse Wetås har ansvar for den daglige ledelsen av virksomheten. I Språkrådets ledergruppe sitter direktøren og de fire avdelingsdirektørene.

Lokalisering

Språkrådets hovedkontor ligger i Observatoriegata 1 B i Oslo.

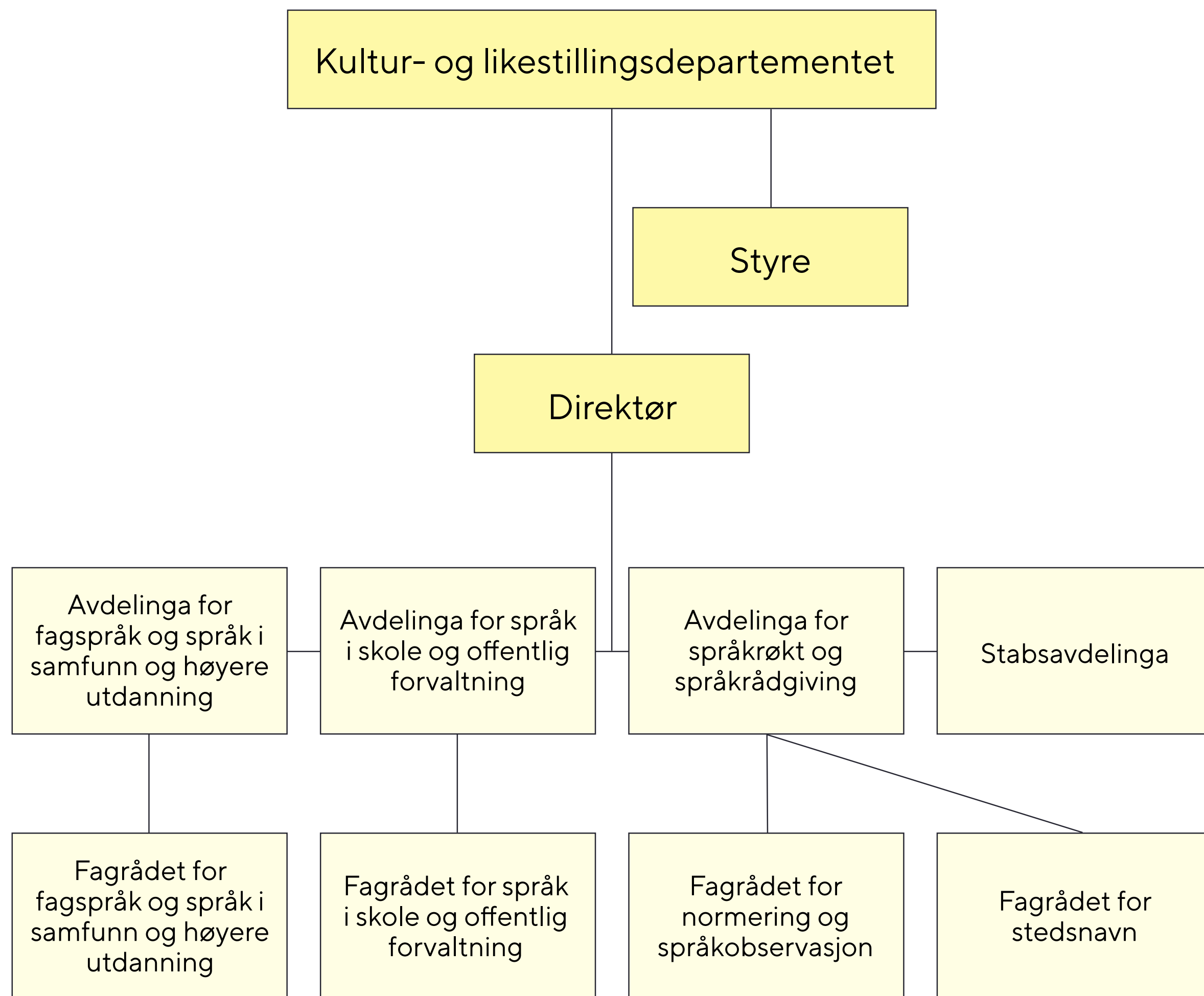

Antall tilsatte og årsverk

I 2024 utførte Språkrådet 32 årsverk fordelt på 42 tilsatte gjennom året.

34/42

Organisasjonskart

Noen hovedtall

Nettkurs i klarspråk

2728

fullførte hele eller deler av nettkurset i klarspråk.

Nettkurs i nynorsk

604

fullførte hele eller deler av nettkurset i nynorsk.

År	Den gylne pennen	Oi, på nynorsk!
2021	2482	1279
2022	2962	1030
2023	2788	850
2024	2728	604

Nøkkeltall fra årsregnskapet¹

	2021	2022	2023	2024
Årsverk	34	33	34	34
Samlet tildeling post 01-99	87 298 000	90 997 000	91 490 000	89 524 000
Samlet tildeling post 01-29	45 053 000	47 911 000	49 925 000	50 974 000
Utnyttelsesgrad post 01-29	95,1 %	98,7 %	99,0 %	94,8 %
Driftskostnader post 01	42 858 404	46 801 746	48 957 167	48 309 175
Lønnsandel av driftskostnader	76,0 %	69,5 %	71,9 %	74,3 %
Lønnskostnader per årsverk	951 284	994 214	1 039 544	1 059 301
Lønnskostnader	32 562 456	32 540 618	35 209 339	35 867 941

¹ Fra 1. januar 2024 gikk Språkrådet over til å føre regnskap etter SRS. For årene 2021, 2022 og 2023 var benevnelsen *driftsutgifter* i stedet for *driftskostnader* og *lønnsutgifter* i stedet for *lønnskostnader*.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til
virksomheten og hovedtall

**DEL 3 – Aktiviteter og
resultater i 2024**

Utvalgt høydepunkt

Resultater i 2024

Delmål 1

Delmål 2

Delmål 3

Delmål 4

DEL 4 – Styring og kontroll
i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av
framtidssikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

3

Aktiviteter

og

resultater

i

2024

Utvalgt høydepunkt

Revisjonen av *Bokmålsordboka* og *Nynorskordboka*

Ved utgangen av 2024 ble revisjonen av *Bokmålsordboka* og *Nynorskordboka* formelt avsluttet. Da var innholdet i begge ordbøkene revidert fra A til Å slik at de nå speiler norsk i 2020-åra og møter behovene fra en mer sammensatt brukergruppe enn tidligere.

Bokmålsordboka og *Nynorskordboka* er mye brukt, både i skolen, i forvaltninga og ellers. De er de eneste fritt tilgjengelige ordbøkene på nett som fullt ut viser offisiell normering, og de er myndighetenes viktigste kanal for å spre informasjon om norsk rettskriving i språksamfunnet. Det var derfor en svært viktig oppgave å kvalitetssikre og oppdatere disse språkressursene.

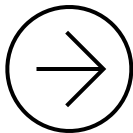
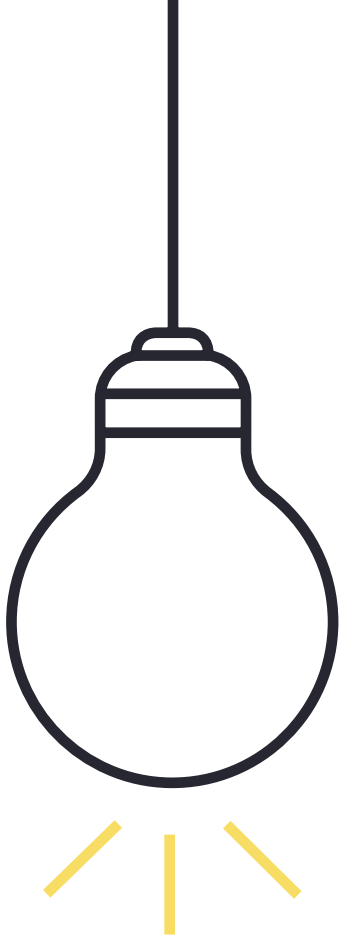
Prosjektet startet høsten 2018 ved Universitetet i Bergen (UiB) etter at Kultur- og likestillingsdepartementet innvilget søknaden fra Språkrådet om midler til revisjon. Oppdateringene som var gjort etter at ordbøkene kom ut på papir første gang i 1986, holdt i hovedsak bøkene à jour med rettskrivingsendringer, mens det bare var gjort mindre endringer i innholdet. Oppslagsord og definisjoner var i liten grad blitt oppdatert med tanke på

å speile språksituasjonen i samtida, og i tillegg var listene over oppslagsord i de to ordbøkene lite samkjørte. Innholdet i de opprinnelige utgavene av ordbøkene var også utformet med tanke på morsmålsbrukere av norsk, mens flere brukere i 2018 ikke hadde norsk som førstespråk.

Språkrådets rolle i revisjonen

Språkrådets innsats i prosjektet har tilsvart ett årsverk per prosjektår, der hoveddelen av arbeidet har bestått i løpende normeringsfaglig støtte og sluttkontroll av ordbokmanus. Revisjonen av ordbøkene reiste mange normeringsspørsmål, både når det gjaldt normering av nytt tilfang og avklaringer om tidligere vedtak. Selv om mengden normeringsspørsmål har avtatt med avslutningen av prosjektet, vil Språkrådet fortsette med å gi normeringshjelp til redaksjonen som skal drifte *Bokmålsordboka* og *Nynorskordboka* videre. Sluttkontrollen av ordbokmanusene skulle i utgangspunktet gjennomføres i redaksjonen ved UiB, men ble høsten 2019 overført til Språkrådet som ett av flere tiltak for å bedre framdrifta i prosjektet.

Et viktig læringspunkt i prosessen har vært at allmennordbøkene trenger løpende oppdatering utført av faste redaktører. En slik løsning vil på sikt tjene språkbrukerne ved at de hele tida får tilbud om oppdaterte ordbøker, og samtidig redusere behovet for ressurskrevende revisjoner i framtida.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

→ Utvalgt høydepunkt

Resultater i 2024

Delmål 1

Delmål 2

Delmål 3

Delmål 4

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

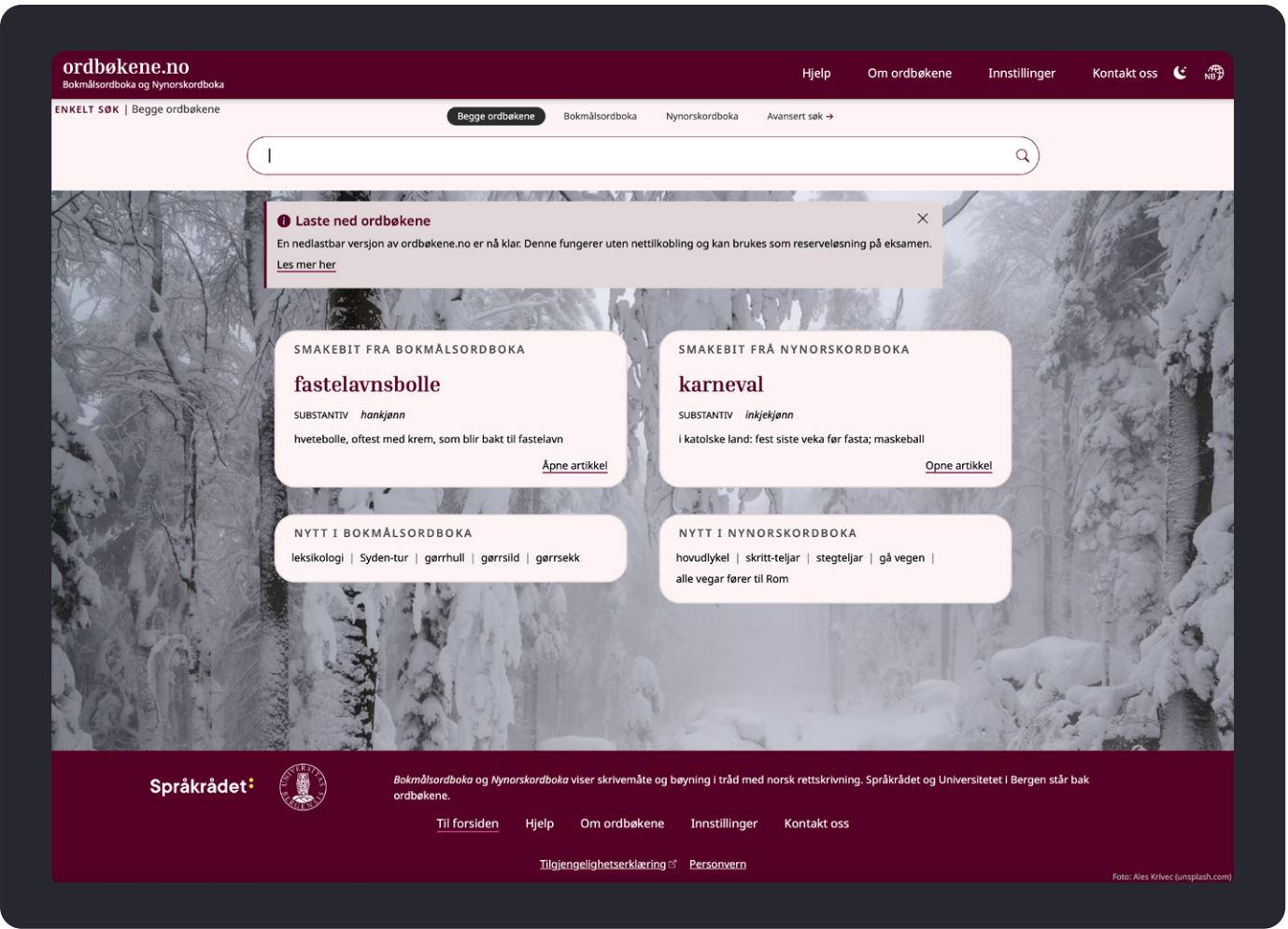
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Revisjonsprosjektet har

- oppdatert lista over oppslagsord slik at *Bokmålsordboka* nå inneholder rundt 92 000 oppslagsord og *Nynorskordboka* rundt 98 000 oppslagsord
- revidert ordartiklene slik at de speiler norsk skriftspråk i 2020-åra
- oppdatert og forbedret visningen av bøyingsinformasjonen
- utviklet ny nettside som tilfredsstiller kravene til universell utforming
- lagt grunnlag for en ny appversjon som er under utvikling
- implementert en oversettelsesfunksjon mellom bokmål og nynorsk
- lagt grunnlag for et fast ordbokmiljø ved UiB

Papirutgavene av ordbøkene fra 1986

Bokmålsordboka og Nynorskordboka anno 2025

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

Utvalgt høydepunkt

→ Resultater i 2024

Delmål 1

Delmål 2

Delmål 3

Delmål 4

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

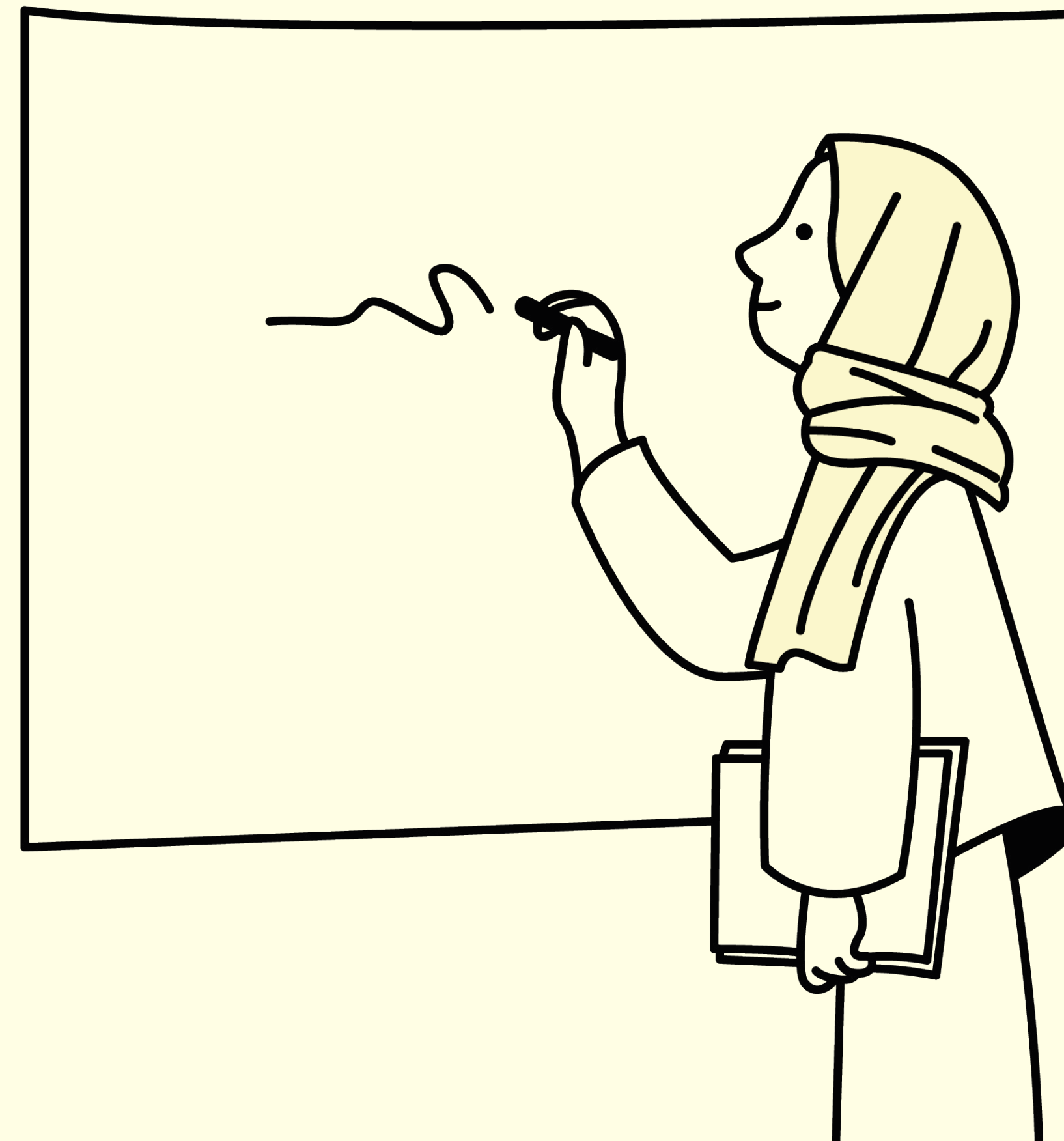
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Resultater i 2024

Delmål 1

Norsk skal være et fullverdig språk og skal brukes på alle samfunnsområder.

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

Utvalgt høydepunkt

Resultater i 2024

→ Delmål 1

Delmål 2

Delmål 3

Delmål 4

Delmål 1

1.1 Vesentlige forhold i 2024

Språkrådets befolkningsundersøkelse fra 2024 viser at hele 87 prosent av de spurte mener det generelt er viktig å sikre at norsk språk blir mest mulig brukt i samfunnet vårt. Flertallet mener også at norsk språk er viktig for dem i ulike konkrete brukssituasjoner.

Et godt røktet norsk språk og en tilgjengelig språknorm har aldri vært viktigere enn nå. Språkbrukernes tekster og deres oppfatninger om hva som er god og korrekt norsk, blir stadig mer påvirket av normuttrykket og rettskrivingaa i skriveverktøy som er basert på internasjonale språkmodeller. Vi ser at det går nedover med lese- og skrivekunnskapen i befolkninga.

I 2024 ble det seksårige revisjonsprosjektet for *Nynorskordboka* og *Bokmålsordboka* fullført. Prosjektet var et samarbeid mellom Språkrådet og Universitetet i Bergen. De populære ordbøkene er Språkrådets viktigste kanal for formidling av de offisielle skriftspråksnormene. Skal ordbøkene ha status i befolkninga, må ordtilfang, ordforklaringer og normframstilling være oppdaterte, relevante og korrekte.

Etter avslutninga av revisjonsprosjektet begynner arbeidet med en løpende oppdatering av de to verkene, slik at de kan fortsette å være et autorativt verktøy for norsk rettskriving.

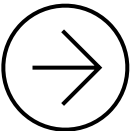
Det skal være lett å gjøre rett når man skriver. Språkrådet ønsker å gi god og brukertilpasset språkveiledning og har derfor prioritert rådgivingsressurser høyest i informasjonsstrukturen på sine nye nettsider. Ressursene er særlig rettet inn mot folk som i arbeidet sitt har plikt til å skrive klart og korrekt, men de skal være tilgjengelige også for alle andre som ønsker å skrive riktig norsk. Språkhjelp og rådgivingsressurser er de klart mest besøkte sidene i de over to millioner brukerøktene vi hadde på språkrådet.no i 2024.

Språkrådet har i 2024 også arbeidet svært aktivt med å utvikle strukturene for produksjon, deling og bruk av norsk fagterminologi. Norskspråklige termer er en forutsetning for utvikling av språkteknologi med domenespesifikk kunnskap i norsk språk, og de er helt nødvendige når det skal lages norskspråklige fag- og lærebøker innenfor høyere utdanning.

1.2 Prioriteringer og resultater

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/vurdering	Kommentar
1.1 Gode og funksjonelle rettskrivingsnormer for bokmål og nynorsk. Gjøre skriftnormalene kjent i befolkninga.	Nye rettskrivingsvedtak for bokmål og nynorsk er forankret i normeringsretningslinjene og i allmenn høring.	●	Justeringer i rettskrivinga er gjennomført etter normeringsretningslinjene og med forankring i allmenn høring. Språkrådet informerer om rettskrivingsnormer og -vedtak på nettsidene sine.
1.2 Tilgjengelige nettløsninger for sentrale regler og råd om god norsk	Det er tilgang til råd og veiledning om godt språk i regelverk og om klart språk.	●	Språkrådet har i 2024 lansert nye nettsider der informasjon og veiledning om godt språk i regelverk og om klart språk generelt har fått en framtreddende plass.
1.3 Gode og autoritative ordbøker og grammatikker over norsk språk	Det er tilgang til systematiserte og brukervennlige skriveregler for bokmål og nynorsk i hensiktsmessige kanaler.	●	Nettsida for standardordbøkene <i>Bokmålsordboka</i> og <i>Nynorskordboka</i> (ordbøkene.no) ble oppgradert i 2024. Revisjonsprosjektet er et samarbeid mellom Språkrådet og Universitetet i Bergen, og det ble fullført i 2024. Dessuten har råd og veiledning om skriveregler for bokmål og nynorsk fått en sentral plass på Språkrådets nye nettsider.
1.4 Godt norsk fagspråk og norsk fagterminologi som er gjort tilgjengelig for brukerne	Norsk fagspråk blir systematisk ivaretatt og videreutviklet.	●	Det er utarbeidet forslag til indikatorer for oppfølging av språkpolitikken i universitets- og høyskolesektoren. Forslag til indikatorer vil bli brukt i arbeidet med innsikt og analyse, og indikatorene vil på lengre sikt kunne brukes til å måle utviklinga for arbeidet med norsk fagspråk over tid.
	Norsk fagspråk blir systematisk ivaretatt og videreutviklet.	●	I samarbeid med Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og Termportalen har Språkrådet gjennomført en rekke nettseminarer rettet mot UH-sektoren. Formålet med seminarene er å bistå sektoren og gi konkrete tips om oppfølging av handlingsplanen for norsk fagspråk og språkkravene i ny lov om universiteter og høyskoler. Samtidig er det i samarbeid med Norsk studentorganisasjon laget en gaid for studenttillitsvalgte. Den inneholder tips om hvordan de kan gå fram for å sikre at studentene får tilgang til norsk fagspråk.

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024 Utvalgt høydepunkt Resultater i 2024 → Delmål 1 Delmål 2 Delmål 3 Delmål 4
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/ vurdering	Kommentar
1.4 Godt norsk fagspråk og norsk fagterminologi som er gjort tilgjengelig for brukerne	Termportalen ved Universitetet i Bergen utvikles og forvaltes i samsvar med de språkpolitiske formålene for portalen.		Språkrådet og Termportalen har gjennomført en undersøkelse om forutsetninger for terminologiarbeid i UH-sektoren. Rapporten fra undersøkelsen gir viktig kunnskapsgrunnlag for videreføring av arbeidet med terminologi i UH-sektoren.
	Det er økt tilgang til terminologi på bokmål og nynorsk i termbaser.		Språkrådet samarbeider strategisk med Termportalen, som i 2024 har fått langt flere tilgjengelige termbaser. Med Språkrådets hjelp har Statens vegvesens engelsk-norske termbase i 2024 blitt gjort tilgjengelig i portalen. Vi sluser også andre fagmiljøer inn til Termportalen, slik at nye termgrupper kommer i gang.
1.5 Styrking av norsk på alle områder i samfunnet, med særlig vekt på nynorsk			Språkrådet har i 2024 gitt råd om en rekke nye navn på statsorganer. Alle de vedtatte navnene så nær som ett er i tråd med regler og råd for navn i staten.
1.6 Å gi råd og veiledning i et omfang og i en kvalitet som står i forhold til hvor vesentlig saken er, og hensynet til effektiv ressursbruk i virksomheten	Det er tilgang til råd og veiledning om godt språk i regelverk og om klart språk.		Språkspørsmål og svar er mye brukt innhold på språkrådet.no. Digitale språkhjelpsressurser er profilert i nyhetsbrev og sosiale medier. Vi skriver innlegg som er rettet mot prioriterte yrkesgrupper. Språkrådet har prioritert språklig kvalitetssikring av utvalgte lover og forskrifter (ved tekstgjennomgang og skriveverksteder). Vi har kommet med utspill i fagpressa og arrangert konferansen «Klart språk er lov» (se styringsparameter 3.2).

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

Utvalgt høydepunkt

Resultater i 2024

→ Delmål 1

Delmål 2

Delmål 3

Delmål 4

Delmål 1

1.3 Samlet vurdering av ressursbruk og måloppnåelse

Arbeidet med revisjonen av *Bokmålsordboka* og *Nynorsk-ordboka* har vært prioritert i hele prosjektperioden 2018–2024. I 2025 og framover blir det viktig å få utarbeidet og publisert mer fullstendig rettskrivingsinformasjon på nettsidene til Språkrådet, slik at gjeldende regler og råd er tilgjengelige for alle. Slik informasjon vil trolig også være relevant for KI-verktøy, som kan bruke den videre.

Siden det er utviklet verktøy som både oversetter og produserer tekst, vil det i tida framover bli behov for enda mer veiledning om variasjonen og valgfriheten i bokmål og nynorsk. Det er også behov for mer testing av viktige skriveprogrammer og KI-verktøy, og Språkrådet må formidle til utviklere og innkjøpere av slike produkter at det må stilles krav om godt og korrekt språk.

Regjeringas handlingsplan for norsk fagspråk har skapt mer oppmerksomhet om temaet og vist hvor viktig det er å ha et utbygd norsk fagspråk på alle samfunnsområder. Termportalen ved Universitetet i Bergen er et av de viktigste tiltakene i planen, og arbeidet med å bygge ut tilgjengelige termressurser pågår for fullt. I ulike kanaler formidler Språkrådet konkrete råd om hvordan universiteter og høyskoler kan arbeide med styrking av norsk fagspråk. Likevel ser vi at mange fremdeles ikke kjenner til de språklige kravene som gjelder for sektoren, og at få institusjoner arbeider systematisk med terminologi.

Språklig kvalitetssikring av lovtekster er krevende. Vi prioriterer å bruke ressurser på dette arbeidet fordi språket i lovtekster påvirker det meste av øvrig tekstproduksjon i det offentlige. Klarspråk i lovtekster kommer til sjuende og sist innbyggerne til gode. Språkrådet prioriterer lovtekster som skal brukes av mange, og lovtekster på nynorsk.

Resultater i 2024

Delmål 2

Innbyggerne i Norge skal ha mulighet til å møte og bruke eget/egne språk, enten det er nynorsk, bokmål, samiske språk, norsk tegnspråk, kvensk, romani eller romanes, til beste for den enkelte og samfunnet.

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

- Utvalgt høydepunkt
- Resultater i 2024
- Delmål 1
- Delmål 2
- Delmål 3
- Delmål 4

Delmål 2

2.1 Vesentlige forhold i 2024

Kunstig intelligens og store generative språkmodeller preget nyhetsbildet også i 2024. Språkrådet ser at modellene gir nye utfordringer for språkene i Norge og for målene som er satt for den norske språkpolitikken. Modellene er dårligere i nynorsk enn i bokmål, men de gjør formelle feil på begge skriftspråkene. Dagens modeller formidler normuttrykk som er smale og til dels arkaiske, og tekstene de produserer, er ikke språklig konsekvente. Over tid vil dette bli en stor utfordring både for språkbrukerne og for utviklinga av de to norske skriftspråkene.

Teknologiutviklinga setter også de nasjonale minoritets-språkene og norsk tegnspråk under økt press. Skal alle innbyggere i Norge få like god tilgang til eget språk, må man prioritere å utvikle og tilgjengeliggjøre relevante dokumentasjonsressurser på de mindre brukte språkene.

Norsk skal være nasjonalt fellesspråk i landet vårt, og alle som bor i Norge, trenger grunnleggende kunnskap i muntlig og skriftlig norsk for å kunne delta i demokrati, samfunnsliv og arbeidsliv. Norsklærerne har en nøkkelrolle i språkopplæringa, og Språkrådet har i 2024 fortsatt innsiktsarbeidet på skolefeltet ved å kartlegge norsklæreres ansvar, rolle og kompetanse.

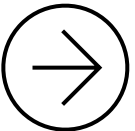
Kartlegginga viser blant annet at lærerne kjenner seg utrygge i sidemålsundervisning, og at elevene generelt har svakere norskkunnskaper enn tidligere.

Kommunene spiller en viktig rolle for opplæring og integrering. I 2024 ble Kvam herad hedret med prisen Årets nynorsk-kommune. Juryen la særlig vekt på kommunens språklige integreringsarbeid. Gjennom grunnleggende norskopplæring på nynorsk gir kommunen deltakerne i voksenopplæringa enklere tilgang til lokalsamfunnet og det lokale arbeidsmarkedet. Språkrådet mener at dette bør løftes fram som et språklig forbilde for integreringsarbeidet i norske kommuner.

Språkrådets befolkningsundersøkelse i 2024 viser at det er færre innbyggere nå enn i 2020 som møter og bruker digitale tjenester uten norsk språkstøtte. Tallet har gått ned fra 49 prosent til 44 prosent. Samtidig ser vi at nynorskbrukere ofte må ty til bokmål i digitale løsninger, for eksempel når de søker på nettet (77 prosent av nynorskbrukerne framhever dette) og når de bruker tekstrobottjenester fra det offentlige (37 prosent).

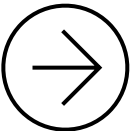
2.2 Prioriteringer og resultater

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/ vurdering	Kommentar
2.1 God opplæring i og på bokmål og nynorsk, norsk tegnspråk og samisk og de nasjonale minoritets-språkene gjennom hele utdanningsløpet	Språkrådet samarbeider med relevante aktører på integreringsfeltet om å fremme tilgangen til norsk som nasjonalt hovedspråk.	●	Språkrådet har samarbeidet med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse om et seminar. På seminaret satte organene søkelys på språkkrav i arbeidslivet og tok opp spørsmålet om tilgang til norsk språk for ulike grupper.
		●	Nynorskopplæring for flyktninger og innvandrere var særkriterium for tildeling av prisen Årets nynorskkommune.
	Kunnskapssektoren ivaretar språkpolitiske føringer ved systemendringer i sektoren.	●	Språkrådet har gjennomført en kvantitativ undersøkelse om norsk-læreres kompetanse, roller og ansvar. Undersøkelsen viser blant annet at mange norsklærere kjenner seg mindre trygge på å undervise i sidemål enn i hovedmål. Over halvparten av respondentene har lært det meste de kan om skriveopplæring, på arbeidsplassen. Rapporten gir grunnlag for innspill om hvordan lærerutdanninga bør innrettes.
		●	Språkrådet har jobbet tverrfaglig for å nå fram til flere og få gjennomslag for Språkrådets budskap på opplæringsfeltet. Arbeidet resulterte i flere utspill og innsalg mot ulike målgrupper og kanaler i skolesektoren i 2024.
		●	Språkrådet har identifisert grunnleggende indikatorer for nynorsk i grunnopplæringa. Indikatorene skal kunne brukes i målrettet arbeid og som grunnlag for Språkstatus 2025.
		●	Språkrådet leverte et omfattende høringssvar til Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. I svaret la vi hovedvekta på behov for opplæring, dokumentasjon og kunnskapsheving blant offentlige tilsatte og befolkninga for øvrig.

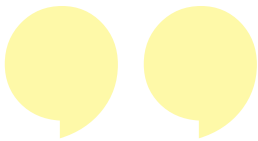
Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024 - Utvalgt høydepunkt - Resultater i 2024 - Delmål 1 → Delmål 2 - Delmål 3 - Delmål 4
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/vurdering	Kommentar
2.2 Tilgang til gode språk-miljøer der den enkelte kan bruke og utvikle språket sitt	Utbygginga av språk-teknologiske grunnlags-ressurser for norsk skjer i henhold til språkpolitiske prioriteringer.		Språkrådet har kartlagt bruk av språkteknologi i offentlig sektor og behov for grunnlagsressurser hos utviklere av språkteknologi. Begge kartleggingene har vært viktige for Språkrådets dialog med Nasjonalbiblioteket om utvikling av Språkbanken. I 2024 har mange ressurser ved Nasjonalbiblioteket vært bundet opp i Mimir-prosjektet. I dette prosjektet har Språkrådet blant annet gitt innspill om språklig evaluering. Språkrådet har begynt på arbeidet med å utvikle forslag til indikato-rer for norsk språkteknologi. Et slikt system vil være viktig for målrettet oppfølging av språkpolitikken. Utvikling av indikatorer er utfordrende på språkteknologifeltet, siden det mangler gode data på flere områder.
	Relevante aktører har fått større kunnskap om den språklige kvaliteten på språkteknologiske verktøy og produkter i Norge.		Språkrådet har gjennomført testing av ulike oversettelsesprogrammer. Resultatene viser at programmene gjør relativt mange og uforutsigbare feil. Resultatene av testinga har blitt formidlet i ulike kanaler, blant annet gjennom flere mediasaker som har fått stor oppmerksomhet. Språkrådet har også deltatt på flere fysiske arrangementer, i medier og i sentrale målgruppers kanaler med innspill og utspill om norske språkmodeller og språkpolitikk på feltene KI og digitalisering.
	Offentlige nettsider og digitale tjenester oppfyller innbygger-nes rettigheter til å møte og bruke eget/egne språk.		Språkrådet har gjennom tilsynet undersøkt om departementene og de underliggende virksomhetene stiller språkkrav når de kjøper inn digitale tjenester og nettløsninger. Av de virksomhetene som oppga at de har digitale selvbetjeningsløsninger, var det 42 prosent som svarte at de kjøper inn nettløsninger og digitale tjenester som skal fungere på både nynorsk og bokmål.

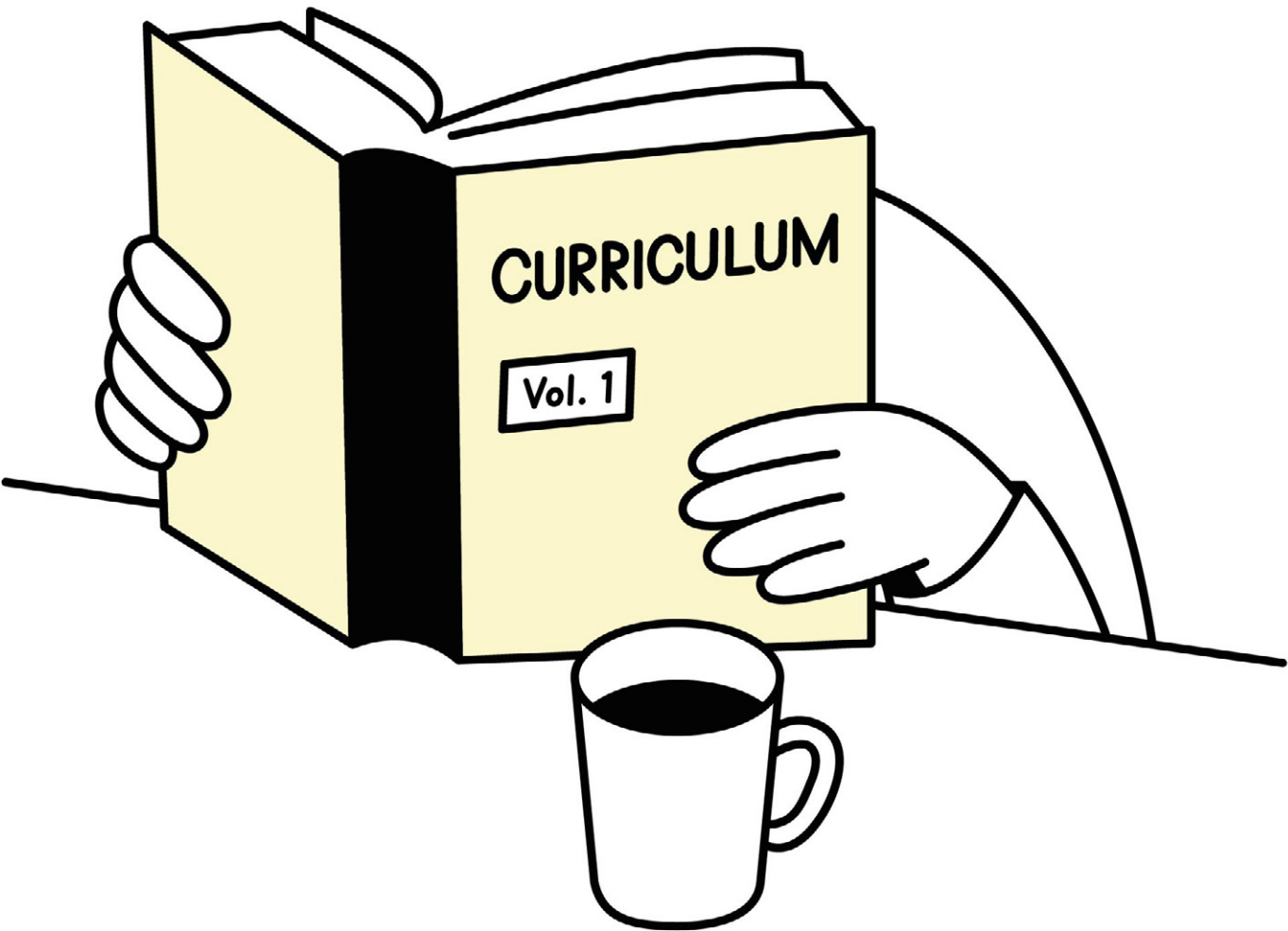

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024 Utvalgt høydepunkt Resultater i 2024 Delmål 1 → Delmål 2 Delmål 3 Delmål 4
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/ vurdering	Kommentar
2.3 God kunnskap i samfunnet om språklig mangfold og om de språkene som er omfattet av språkloven	Nynorsk, nasjonale minoritets- språk og norsk tegnspråk er stadig bedre dokumentert.	●	Språkrådet har i 2024 startet et arbeid for å bedre dokumentasjonen av norsk tegnspråk, blant annet i samarbeid med Statped, universitetsmiljøene i tegnspråk og andre sentrale aktører på feltet. Bedret dokumentasjon er viktig blant annet for å kunne lage ordbøker og andre språkressurser for norsk tegnspråk.
		●	Språkrådet har tatt på seg å koordinere arbeidet med å få laget en grammatikk for romani. Prosjektet har økonomisk støtte fra Kulturrådet. En samarbeidsavtale ble undertegnet i 2024, og arbeidet med grammatikken er satt i gang.

Bedret dokumentasjon er viktig for å kunne lage ordbøker og andre språkressurser for norsk tegnspråk.

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

- Utvalgt høydepunkt
- Resultater i 2024
- Delmål 1
- Delmål 2
- Delmål 3
- Delmål 4

Delmål 2

2.3 Samlet vurdering av ressursbruk og måloppnåelse

På opplæringsfeltet har vi i 2024 prioritert strategiske samarbeid og en større kartlegging blant norsklærere. Kartlegginga viser blant annet at en del norsklærere kjenner seg utrygge på å undervise i sidemål. De opplever at elevene generelt har dårligere norskkunnskaper enn tidligere. Funnene er et viktig underlag for videre arbeid. Siden språkteknologi og KI så raskt er blitt tatt i bruk i skolen, har det vært krevende å utforme budskap rettet mot utdanningssektoren. På minoritetsspråkfeltet har vi måttet prioritere strengt. I tråd med overordnet strategi har vi i høringsvaret til Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport lagt hovedvekt på opplæring og dokumentasjon. Vi ser at mange av våre innspill er tatt inn i vurderingene i innstillinga fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité til Stortinget høsten 2024. Det er en positiv utvikling i nynorskbruken på offentlige nettsider og i digitale tjenester, men tilsynsresultatene viser at bare et fåtall av statsorganene oppfyller språklovens krav.

Paragraf 100 i Grunnloven slår fast at alle skal ha ytringsfrihet og tilgang til offentlig informasjon. For å kunne gjøre full bruk av rettighetene sine og delta i samfunnet må hver enkelt borger beherske fellesspråket i landet. Norsk er fellesspråket i Norge og er sammen med de nevnte rettighetene et grunnvilkår for demokratiet. Demokratiet er avhengig av at så mange som mulig mestrer norsk på et akseptabelt nivå.

I 2024 har Språkrådet og sentrale aktører på integreringsfeltet satt dette temaet på dagsordenen for å bygge bro mellom språkpolitikk og integreringspolitikk og bidra til at så mange som mulig kan lære, mestre og bruke norsk som nasjonalt hovedspråk.

Bruk av kunstig intelligens og ny språkteknologi kan få omfattende språklige konsekvenser. Språkrådet har i 2024 kartlagt hvilke typer ressurser og teknologier offentlige virksomheter og utviklere ser på som særlig relevante. I tillegg har Språkrådet gjennomført språklige tester av sentrale KI-verktøy. Resultatene av disse testene blir formidlet både eksternt og i det faste samarbeidet med Nasjonalbiblioteket, slik at Språkbanken der kan utvikles i tråd med språkpolitiske føringer.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

Utvalgt høydepunkt

Resultater i 2024

Delmål 1

Delmål 2

→ Delmål 3

Delmål 4

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Resultater i 2024

Delmål 3

Språkpolitikken blir fulgt opp som sektorovergripende politikkområde.

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

Utvalgt høydepunkt
Resultater i 2024
Delmål 1
Delmål 2
→ Delmål 3
Delmål 4

Delmål 3

3.1 Vesentlige forhold i 2024

Det offentlige har plikt til å styrke, bruke og utvikle de samiske og norske språkene, og til å verne og fremme norsk tegnspråk og de nasjonale minoritetsspråkene. Den norske språkpolitikken legger til grunn at alle sektorer skal ta relevante språklige hensyn når de utformer egne tiltak. Likevel er det fremdeles for få offentlige virksomheter som tar sin del av ansvaret for å etterleve språkloven og språkpolitikken.

For å gjøre det lett for det offentlige å ta språkansvar har Språkrådet i 2024 prioritert samarbeid med og veiledning av offentlige virksomheter blant annet når det gjelder deling av språkdata, utvikling av terminologiprojekter, systematisk klarspraksarbeid og utforming av klarspråklige lover og forskrifter.

I årets tilsyn (som gjelder språkbruken i 2023) så vi for første gang at departementene og Statsministerens kontor på regjeringen.no oppfylte språklovens minstekrav om bruk av nynorsk og bokmål. Også sju underliggende virksomheter oppfylte minstekravet om bruk av nynorsk på hovednettstedene sine i 2023. Dette er bedre enn i 2022, men fremdeles er det svært få statsorganer som etterlever lovkravene og i praksis viser at nynorsk og bokmål er likestilte skriftspråk i Norge.

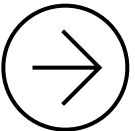
Det er usikkert hva som er hovedårsaken til at flere virksomheter nå klarer å oppfylle minstekravet. Det kan være at de faktisk har tilegnet seg bedre nynorskkompetanse, eller det kan være at de i større grad bruker maskinoversettelse. Framover vil vi undersøke hvordan statlige virksomheter skaffer seg og bruker den språkkompetansen de trenger for å oppfylle kravene i loven.

Språkrådet ser at mye brukte skriveprogrammer og digitale språkverktøy ikke støtter de norske skriftspråkene godt nok. Dette er en stor utfordring for alle deler av offentlig sektor, ikke minst for kommuner og fylkeskommuner, som skal kjøpe inn digitale verktøy og produkter til bruk i skolen. Språkrådet har i 2024 vært i dialog med sentrale aktører på skolefeltet om disse problemstillingene. Skoleeierne har ansvaret for innkjøpene, men det mangler gode sentrale veiledninger om hvordan de bør opptre for å etterleve regelverket.

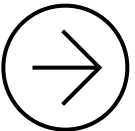
3.2 Prioriteringer og resultater

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/vurdering	Kommentar
3.1 Statsorganene følger språkloven og stedsnavnsloven, og skolen bruker ord-bøker som er godkjent etter opplæringsloven.	Det er god kontakt med ord-bokforlagene, skoleeierne og utdanningsmyndighetene om godkjenning av skrivepro-grammer, ordbøker og ord-lister til bruk i skolen.		Språkrådet arbeidet videre med godkjenning av ordbokressurser til bruk i skolen. I alt fire ressurser ble godkjent, to for nynorsk og to for bokmål. Vi har også hatt møter med forlag og utdanningsmyndighetene om godkjenningsordninga.
	Det er etablert kontakt med de store teknologiselskapene om tilgjengelige og korrekte språkressurser for bokmål og nynorsk, og om bruken av andre språk Norge har ansvar for etter språkloven.		Språkrådet har begynt å teste de viktigste skriveprogrammene som brukes i skolen. Det er avdekt alvorlige feil. Testinga vil bli prioritert også i 2025. Språkrådet har også hatt dialog med Kunnskapsdepartementet om juridiske og praktiske problemer knyttet til bruk av KI-basert skrivestøtte i skolen.
3.2 Alle offentlige sektorer har god kjennskap til og følger opp både spesifikt og tverrgående ansvar for språk-politikken.	Det offentlige har god tilgang til brukervennlig informasjon om språkpolitikk og regelverk og de konsekvensene dette har for det offentliges virksomhet.		Språkrådets nettsider har korrekt og brukervennlig informasjon om språkpolitikken og relevant regelverk, og om det offentliges plikter og private rettssubjekters rettigheter etter regelverket.
			Språkrådet har spilt en sentral rolle i arbeidet med ISO 24495 Klarspråk – Del 1: <i>Styringsprinsipper og retningslinjer</i> og har i 2024 samarbeidet med Standard Norge for å få standarden vedtatt i Norge. Språkrådet utførte i 2024 en omfattende fagkontroll før NS-ISO 24495-1:2023 ble utgitt på bokmål og nynorsk høsten 2024.

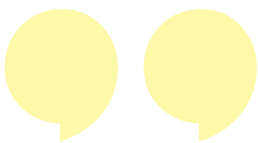
Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024 - Utvalgt høydepunkt - Resultater i 2024 - Delmål 1 - Delmål 2 → Delmål 3 - Delmål 4
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/vurdering	Kommentar
			Språkrådet har formidlet regler og råd om arbeid med klarspråk, inkludert arbeid med terminologi og fagspråk, ved å arrangere fem svært godt besøkte fagarrangementer i 2024. Arrangementene rettet seg mot stat og kommune. Den største satsinga var «Klart språk er lov», en konferanse om språkets plass i juridiske tekster. Et av formålene med konferansen var å få belyst sektoransvaret for språklig kvalitetssikring av lovtekster.
	Relevante sektorer tar ansvar for å prioritere utvikling av norsk fagspråk og terminologi.		Klarspråksprisene 2024 ble tildelt Nasjonalt klageorgan for hel-setjenesten og Tønsberg kommune. Språkrådet, KS og Digitaliseringsdirektoratet samarbeider om de språkfaglige og administrative opp-gavene i forbindelse med prisutdelinga.
			Språkrådet har utarbeidet en «pakkeløsning» for terminologiarbeid i offentlig sektor med behovskartlegging, opplegg for samarbeid med Språkrådet og opplegg som er skreddersydd etter virksomhetenes behov. Språkrådet vil følge opp terminologiarbeidet overfor offentlig sektor i tråd med føringene i ny veileder om språkpolitisk sektoransvar fra Kultur- og likestillingsdepartementet.
3.3 Statsorganene får tydelig tilbakemelding om krav til veksling mellom bokmål og nynorsk og gode verktøy for oppfølging av språkvekslinga.	Statsorganer tar selvstendig ansvar for å implementere den norske språkpolitikken.		Tilsynet med bruken av bokmål og nynorsk i staten for 2023 viser en positiv utvikling, men over 90 prosent av tilsynsobjektene oppfylte ikke lovkravet for ett eller flere av tilsynstemaene vi hadde valgt ut for 2023.

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024 - Utvalgt høydepunkt - Resultater i 2024 - Delmål 1 - Delmål 2 → Delmål 3 - Delmål 4
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/ vurdering	Kommentar
	Språkrådet informerer organene om deres språk-politiske ansvar og sam-arbeider om implementering av språkpolitikken.		Språkrådet gir sektorvise tilbakemeldinger i tilsynsrapportene om bruk av nynorsk og bokmål i staten, slik at departementene lettere kan følge opp egen sektor, og virksomhetene i hver sektor kan lære av hverandre. Effektiviseringstiltak har gitt mer tid til rådgiving og veiledning og til videreutvikling av tilsynet.
3.4 Alle sektorområder er kjent med prinsippene for deling og bruk av språkdata gjennom Språkbanken.	Det offentlige deler språkdata og gjør data tilgjengelige for gjenbruk.		Språkrådets nye nettsider har oppdatert og godt synlig innhold som argumenterer for og veileder om deling av data. Innholdet er brukt og spredt i flere innlegg i egne kanaler gjennom året. Aktuelle politiske hendelser, som publiseringa av viderebrukutvalgets rapport før sommeren 2024, ble benyttet til utspill både i egne kanaler og i relevant fagpresse, som Stat og styring.

Effektiviseringstiltak har gitt mer tid til rådgiving og veiledning og til videreutvikling av tilsynet.

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

Utvalgt høydepunkt

Resultater i 2024

Delmål 1

Delmål 2

→ Delmål 3

Delmål 4

Delmål 3

3.3 Samlet vurdering av ressursbruk og måloppnåelse

Tilgang til demokrati, samfunnsliv og arbeidsliv forutsetter at det offentlige kommuniserer på et klart og korrekt språk som er tilpasset målgruppa (språkloven § 9). Språkrådet arbeider strategisk med å utvikle fagfeltet klarspråk og gi relevant veiledning om etterleving av klarspråksparagrafen i språkloven. ISO-standarden for klarspråk på norsk blir et viktig verktøy for privat og offentlig sektor framover, og Språkrådet har bidratt faglig både til den internasjonale og den nasjonale standarden.

Fagarrangementer er en effektiv kanal for formidling av språkpolitiske budskap. De fem fagarrangementene vi har hatt om klarspråk, fagspråk, lovspråk, terminologi og rettskriving i 2024, ble fulgt av mellom 4500 og 5000 deltakere til sammen, i hovedsak fra stat og kommune.

Det er en utfordring å få plassert sektoransvaret for språklig kvalitetssikring av lovtekster. Språkrådet har gjort noen tydelige framstøt i 2024, men må arbeide videre med dette i 2025.

De siste åra har staten brukt mer nynorsk på nettsider, i sosiale medier og i digitale tjenester. Framgangen er særlig merkbar hos departementene. Det bør undersøkes om framgangen skyldes større bevissthet om lovkrav, styrket nynorskkompetanse i statsorganene, økt bruk av oversettelsesprogrammer eller andre faktorer. Når man ser departementene og de underliggende virksomhetene under ett, viser tilsynet likevel at virksomhetene i svært liten grad etterlever loven.

Språkloven slår fast at offentlige organer har ansvar for å utvikle bokmål og nynorsk. Det innebærer også et ansvar for utvikling av terminologi på norsk. Språkrådet har de siste åra gjort flere framstøt mot offentlige organer som kan spille en rolle i slik terminologiutvikling, men det har vært krevende å få dem til å prioritere dette arbeidet. Språkrådet har derfor utviklet en ny pakkeløsning som til en viss grad skreddersys for det enkelte organet, og som særlig skal bidra til god utvikling av terminologi i viktige politiske grunnlagsdokumenter.

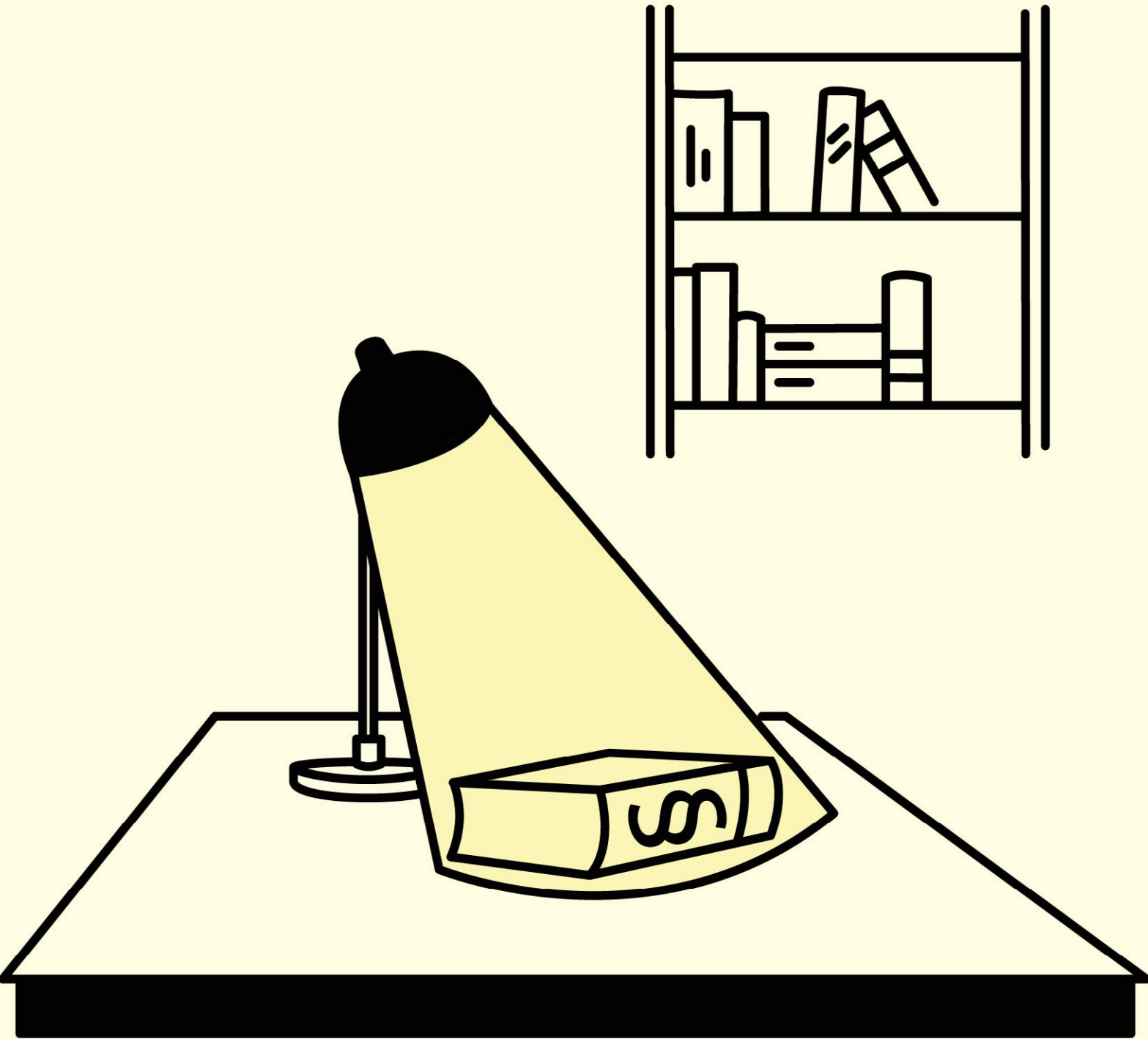
Språkrådet har de siste åra arbeidet med godkjenning av de viktigste tradisjonelle ordbøkene og ordlisteressursene som brukes i skolen, og nesten alle aktørene som ønsker godkjente verk, har fått det. Den store utfordringa framover er imidlertid at de mest brukte skriveprogrammene og andre tekstverktøyene i skolen har store mangler. Språkrådet må arbeide videre for at teknologiselskapene skal ta problemet på alvor, og for at skoleeierne og utdanningsmyndighetene skal stille krav til den språklige kvaliteten.

God tilgang til ulike typer språkdata er avgjørende for utvikling av god språkteknologi, og det bidrar til fortsatt bruk av norsk på alle områder. Men det er vanskelig å skaffe oversikt over hvor mange språkdata som deles av offentlig sektor. Da Språkrådet undersøkte temaet i 2023, oppga to prosent av totalt 188 offentlige virksomheter at de hadde avlevert språkdata til Språkbanken ved Nasjonalbiblioteket.

Resultater i 2024

Delmål 4

Det skal være god systematikk i forvaltning og tilsyn med lovverket på språkfeltet.

Delmål 4

4.1 Vesentlige forhold i 2024

Språkrådet forvalter språkloven og operasjonaliserer den sektorovergripende norske språkpolitikken. For å kunne følge opp språkpolitikken presist og effektivt har Språkrådet i 2024 arbeidet mye med statistikk og indikatorutvikling. Vi har også gjennomført undersøkelser om norsk språk, blant annet om språkvalg i norskprodusert musikk og om nynorsk som avisspråk. Norske lyttere vil gjerne ha tilgang til norskspråklig musikk, og avisredaktører i både regionaviser og lokalaviser vil gjerne ha mer stoff på nynorsk. Redaktørene sier imidlertid at det er vanskelig å rekruttere journalister med god nok nynorskkompetanse. I møte med andre deler av norsk næringsliv i 2024 fikk Språkrådet tilbakemeldinger om at det oppleves som enklere å ha engelsk som bedriftsspråk enn nynorsk. Da er ikke rammebetingelsene for det minst brukte av de to likestilte skriftspråkene våre gode nok, verken i privat eller offentlig sektor.

Språkrådet har i 2024 arbeidet systematisk for å gjøre tilsynet med pliktreglene i språkloven mer risikobasert og virkningsfullt.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

Utvalgt høydepunkt

Resultater i 2024

Delmål 1

Delmål 2

Delmål 3

→ Delmål 4

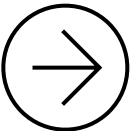
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

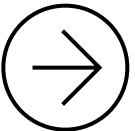
4.2 Prioriteringer og resultater

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/ vurdering	Kommentar
4.1 Språkrådet skal gi råd og veiledning om oppfølging av språkloven og stedsnavnloven.	Virksomheter som har oppgaver etter språkloven og stedsnavnloven, har tilgang til brukervennlig rådgivings- og veiledningsmateriale.	●	De utfyllende reglene for skrivemåten av norske stedsnavn ble revidert i 2024, og tilsvarende regler for kvenske stedsnavn ble vedtatt for første gang. Reglene, som er godkjent av departementet, er publisert på nettsidene til Språkrådet og formidlet til alle kommuner og andre relevante virksomheter.
	Samarbeid og saksbehandling på stedsnavnfeltet er styrket, og tilgangen til relevante fagressurser er bedret.	●	Språkrådets e-læringskurs i stedsnavnarbeid er oppdatert og publisert på nytt. Kurset retter seg særlig mot saksbehandlere i kommuner og fylkeskommuner.
4.2 Språkrådet utvikler tilsynsvirksomheten.	Statsorganer opplever Språkrådets tilsynspraksis som oppdatert, etterrettelig og hjelpsom.	●	Språkrådet har i 2024 lagt om store deler av tilsynet med bruken av nynorsk og bokmål i staten. Tilsynet er utviklet og kvalitetssikret ved at vi har dokumentert metodene, digitalisert kontrollen og publisert resultatene.
4.3 Språkrådet bidrar til innhenting av kunnskap om og analyse av språksituasjonen og oppfølging av språkpolitikken.	Det foreligger samlet statistikk og annen relevant kunnskap om språkene og språksituasjonen i Norge, og det er tilgjengelig et godt kunnskapsgrunnlag for hvilke språkteknologiske ressurser som bør utvikles for norsk.	●	Vi har arbeidet med Språkstatus 2025, som er avgrenset til prioriteringene i Språkrådets gjeldende strategi: styrke nynorsk, gjennomføre språkpolitikken i kunnskapssektoren og sikre norsk språk i språkteknologi. Parallelt har vi laget forslag til indikatorer for oppfølging av språkpolitikken på disse områdene. Språkstatus 2025 og indikatorer er viktige bidrag til en mer kunnskapsbasert oppfølging av språkpolitikken og overvåking av språksituasjonen i Norge.

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024 Utvalgt høydepunkt Resultater i 2024 Delmål 1 Delmål 2 Delmål 3 → Delmål 4
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Styringsparameter	Ambisjon 2024	Resultat/ vurdering	Kommentar
	Det er økt kunnskap om norsk språks status og bruk i ulike kulturuttrykk.		Språkrådet har i 2024 gjennomført en befolkningsundersøkelse om sentrale punkter i språkpolitikken. Undersøkelsen viser at nynorsk-brukere fremdeles ikke møter språket sitt i stor nok grad i møte med det offentlige. Språkrådet har undersøkt holdninger til norskspråklig musikk, og resultatene viser blant annet at en stor andel av befolkninga mener det er viktig at det finnes et bredt tilbud av musikk med norsk tekst.
4.4 Språkrådet utvikler kunnskapsgrunnlaget og kompetansen i virksomheten.	Språkrådet har styrket forvaltningskompetanse.		Språkrådet har i 2024 gjennomført en rekke kompetansehevings- og kartleggingstiltak, både gjennom etter- og videreutdanning, nettkurs, ulike kartlegginger og fagseminarer gjennom hele året.
	Det er økt kunnskap om hvilken innvirkning kunstig intelligens kan ha på språkpolitikken og på Språkrådets samfunnsoppdrag.		Vi har testet og tatt i bruk KI på flere felt, og flere tilsatte har tatt studiepoenggivende kurs i bruk av KI.
4.5 Språkrådet har rutiner for forvaltning av enkelttilskudd og tilskuddsordninger som er i samsvar med bestemmelsene i økonomiregelverket.			Det er etablert interne retningslinjer for tilskuddsforvaltning. Retningslinjene omfatter blant annet rutiner for innhenting og behandling av søknader, rapportering, vedtak om tildeling og vedtak om tilbakebetaling av tilskudd dersom mottakeren ikke oppfyller vilkårene.

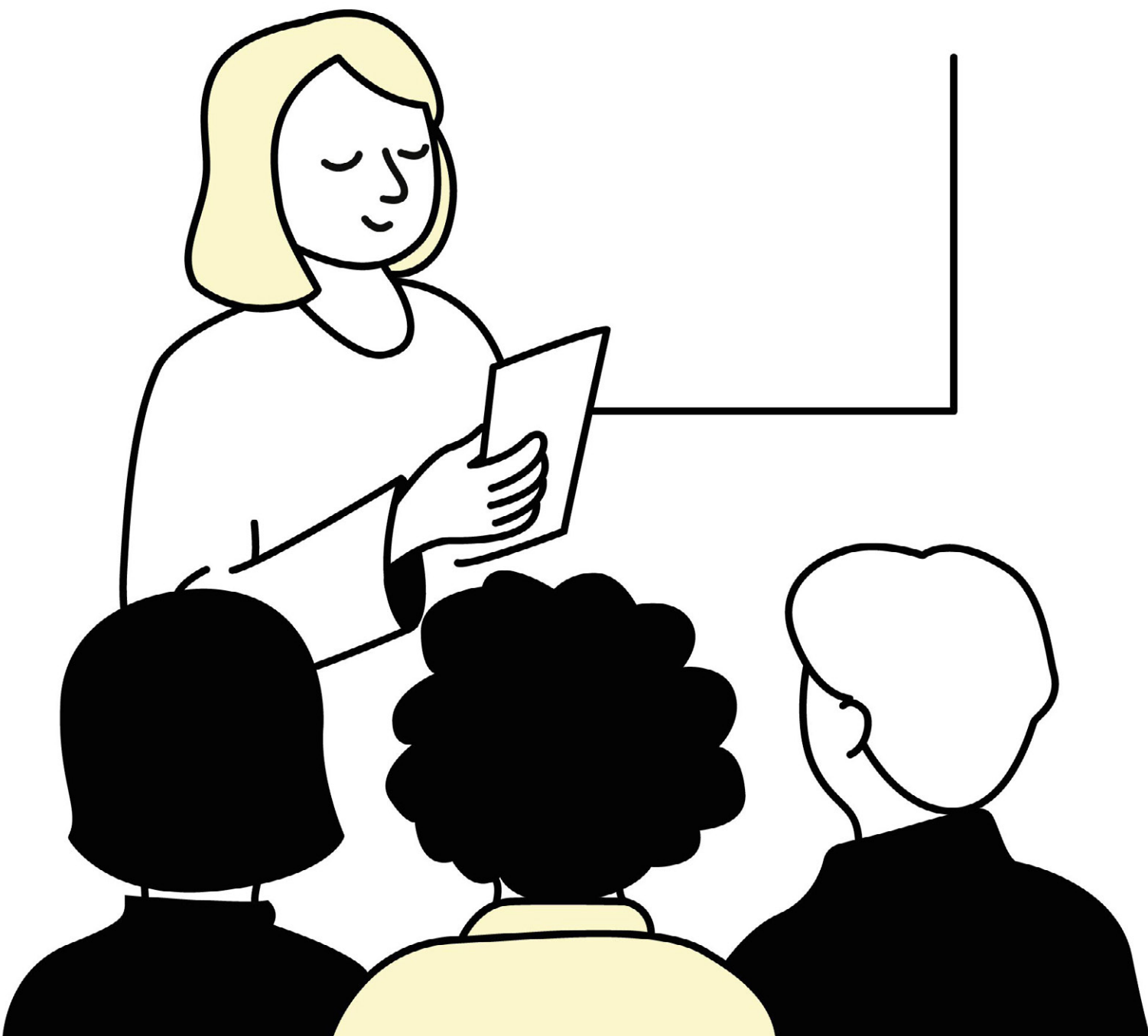
Delmål 4

4.3 Samlet vurdering av ressursbruk og måloppnåelse

Tilsynet med språklovens pliktregler om bokmål og nynorsk er modernisert og effektivisert, og vi har frigitt mer tid til utredning, utvikling og veiledning. Datagrunnlaget blir stadig bedre, og resultatformidlinga har blitt raskere og mer presis. Vi bruker nå mest ressurser på de tilsynsobjektene der konsekvensene av brudd på språkloven er særlig store. Språkrådet får tilbakemeldinger fra statsorganer som er fornøyde med oppfølginga, men også konkrete ønsker om en heldigital tilsynsportal som vil gjøre det enklere for virksomhetene å oppfylle lovkravene.

Prop. 108 L *Lov om språk* slår fast at status for språksituasjonen i Norge skal formidles og følges opp på bakgrunn av sentrale indikatorer. Språkrådet har i 2024 prioritert å utarbeide forslag til slike indikatorer for sentrale områder i språkpolitikken. Arbeidet med indikatorer for øvrige områder vil bli satt i gang. Per i dag foreligger det ikke samlet statistikk om språkene og språksituasjonen i Norge, og indikatorarbeidet har avdekt store statistikkhull. Den planlagte enheten for innsikt og analyse vil kunne systematisere arbeidet med indikatorutvikling og arbeide strategisk og langsiktig for å få på plass mer fullstendig språkstatistikk i Norge.

Språkrådet har gjennom året fortsatt arbeidet med korrekt arkivering og journalføring for å sikre dokumentoffentlighet. Alle medarbeidere har de siste åra tatt kompetansehevende kurs utarbeidet av Arkivverket og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Flere medarbeidere har tatt relevant etter- og videreutdanning, blant annet universitetskurset «Etatsstyring mellom politikk og forvaltning».

4

Styring og

kontroll i

virksomheten

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til
virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og
resultater i 2024

**DEL 4 – Styring og kontroll
i virksomheten**

Overordnet vurdering
av styring og kontroll

Nærmere omtale av forhold
som gjelder styring og kontroll

DEL 5 – Vurdering av
framtidssikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Overordnet vurdering av styring og kontroll

Det er utfordrende å lage en risikoanalyse som er tilpasset Språkrådets virkefelt og oppgaver, og som er relevant i mål- og resultatstyringsarbeidet. Språkrådets arbeid er sektorovergripende, og de fleste tiltakene vi iverksetter, skal gjennomføres utenfor kultursektoren.

Mange av de viktigste faktorene som kan hindre at målene innenfor Språkrådets samfunnsoppdrag nås, ligger dermed i utgangspunktet utenfor Språkrådets kontroll. Organisasjonen arbeider systematisk for å bedre måloppnåelsen og samtidig minimere risiko. Når Språkrådet skal utforme realistiske mål for arbeidet i virksomheten, legger vi vekt på å identifisere de risikofaktorene som vi selv kan påvirke. Dette er et tema som Språkrådet og Kultur- og likestillingsdepartementet jevnlig drøfter i etatsstyringsdialogen.

Språkrådet har følgende styringsdokumenter:

- tildelingsbrev (med eventuelle tillegg)
- strategisk plan (vedtatt av Språkrådets styre)
- virksomhets- og økonomiinstruks
- virksomhetsplan for perioden
- Prop. 108 L (2019–2020) Lov om språk

Språkrådet har en egen risiko- og sårbarhetsanalyse, og spørsmål om risikostyring og risikovurdering tas jevnlig opp i Språkrådets styre.

Nærmere omtale av forhold som gjelder styring og kontroll

Tilskuddsforvaltning

Språkrådet har ansvaret for den administrative forvaltninga av tilskudd til språkorganisasjoner og språktiltak. Språkrådet sender tilskuddsbrev, betaler ut tilskuddene som Stortinget har vedtatt, og mottar og vurderer budsjettsøknader, rapporter og regnskap fra tilskuddsmottakerne. Språkrådet leverer vurdering av budsjettsøknader og rapporter til Kultur- og likestillingsdepartementet hvert år. Språkrådet forvalter også tilskuddsordninga for innsamling og registrering av stedsnavn.

Språkrådet har interne retningslinjer for arbeidet med tilskuddsforvaltninga. Disse inkluderer rutiner for innhenting og behandling av søknader, rapportering, vedtak om tildeling og vedtak om tilbakebetaling av tilskudd i de tilfellene tilskuddsmottakeren ikke oppfyller vilkårene for tilskuddet.

HMS og arbeidsmiljø

Språkrådet arbeider kontinuerlig for å sikre et godt arbeidsmiljø, forebygge og redusere sjukefravær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet.

I 2024 gjennomførte Språkrådet en medarbeiderundersøkelse for å kartlegge arbeidsmiljøet i organisasjonen. Virksomheten bruker resultatene fra denne undersøkelsen i systematisk oppfølging av arbeidsmiljøet.

Sjukefraværet i 2024 var 7,5 prosent, mot 8,4 prosent i 2023. Språkrådet arbeider systematisk med blant annet trivsels- og treningstiltak for å holde sjukefraværet nede, og virksomheten har ei målsetting om at sjukefraværet ikke skal være over 4,0 prosent over tid.

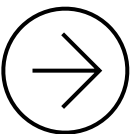
Språkrådet har avtale om bedriftshelsetjeneste med Avonova, som også kan bistå dersom det er behov for krisepsykiatrisk hjelp.

Likestilling og diskriminering

Både som arbeidsgiver og som offentlig myndighet arbeider Språkrådet målrettet og planmessig for likestilling og mot diskriminering.

Språkrådet som offentlig myndighet

Tilgang til fellesspråket norsk er nødvendig for å sikre myndiggjøring og tilgang til demokrati og deltakelse for innbyggerne i Norge, og språket vårt er grunnleggende infrastruktur for en åpen og opplyst offentlig debatt. Norsk språk som tilgang til demokrati og medborgerskap, samfunns- og arbeidsliv er derfor ett av tre prioriterte områder i Språkrådets strategi for perioden. Strategien er gjort kjent for alle tilsatte, og den er publisert på Språkrådets nettside. Målet med strategien er blant annet å fremme likestilling og hindre diskriminering på språklig grunnlag. Språkrådet skal

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

Overordnet vurdering av styring og kontroll
→ Nærmere omtale av forhold som gjelder styring og kontroll

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

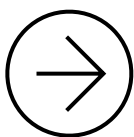
arbeide for likestilling i all virksomhet, og arbeidet vårt skal bidra til mer likestilling innenfor vår sektor. Vi har iverksatt ei rekke tiltak for å sikre likestilling og ikke-diskriminering i alt løpende arbeid.

Språkrådet ser at virksomheter ikke alltid tar nok hensyn til språklig mangfold og mindretallsrettigheter på språkfeltet. Det gjelder virksomheter i både offentlig og privat sektor. Grunner til det kan være at virksomhetene mangler forståelse for sitt språkpolitiske ansvar, og at de mangler kunnskap om konsekvensene av at språkbrukerne ikke får sine rettigheter oppfylt. Språklig mangfold og likestilling er et område som ofte blir nedprioritert, og det settes ikke av nok ressurser til dette arbeidet i den enkelte virksomhet. Virksomhetene mangler også kunnskap om og engasjement for språklig inkludering og mot språklig diskriminering. Språkrådet arbeider for å fremme språklig toleranse og hindre språklig diskriminering gjennom blant annet

- å sette i gang tiltak for å sidestille nynorsk og bokmål og tiltak som skal sikre mindretallsspråkbrukernes interesser og rettigheter i møte med det offentlige
- å fremme språklig mangfold, norsk tegnspråk, nasjonale minoritetsspråk og nyere minoritetsspråk i Norge
- å fremme klart og brukertilpasset språk og klart juridisk språk, som blant annet skal sikre rettighetene til ulike grupper av språkbrukere og lik tilgang til informasjon

- å sikre at mangfold og likestilling gjenspeiles i ordbøkene til Språkrådet og Universitetet i Bergen
- å tilby systematisk rådgiving om kjønnsnøytrale titler på yrker, embeter og virksomheter
- å tilby rådgiving om bruk av sensitive ord
- å sikre grunnlagsressurser for språkteknologi som kan gi språkbrukere lik tilgang til offentlige tjenester og mulighet til å delta i samfunnet
- å gi tilskudd til språkorganisasjoner som representerer og arbeider for språklig mangfold
- å undersøke hvordan tilsatte på flerspråklige arbeidsplasser kan få opplæring i norsk språk
- å være en pådriver for at alle deler av offentlig sektor tar sitt språkpolitiske ansvar

Det er vanskelig å måle effekten av disse tiltakene enkeltvis, men vi opplever at vi på mange områder skaper økt bevissthet om språklig toleranse, og at arbeidet vårt bidrar til å redusere den språklige diskrimineringa i samfunnet. Språkrådet vil fortsette arbeidet med å fremme likestilling og hindre diskriminering på språklig grunnlag.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

Overordnet vurdering av styring og kontroll

→ Nærmere omtale av forhold som gjelder styring og kontroll

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Språkrådet som arbeidsgiver

Språkrådet er en liten statlig virksomhet og har gode forutsetninger for å avdekke risikoer knyttet til likestilling og diskriminering. Som en offentlig arbeidsgiver har Språkrådet plikt til å arbeide for å fremme likestilling og hindre diskriminering på arbeidsplassen gjennom en firestegs arbeidsmetode:

1. undersøke risikoer for diskriminering og hindre for likestilling og kartlegge tilstanden for kjønnslikestilling

2. analysere årsakene til risikoene

3. verksette tiltak

4. vurdere resultatene

Språkrådets likestillingsarbeid er forankret i virksomhetens personalpolitikk og styringsdokumenter, blant annet i de kravene som følger av de årlige tildelingsbrevene fra

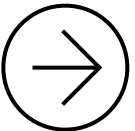
Kultur- og likestillingsdepartementet. Språkrådets ledelse arbeider målrettet og planmessig sammen med de tillitsvalgte og arbeidsmiljøutvalget for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunnlag av blant annet kjønn, etnisitet, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering. Dette innebærer å være i forkant med å identifisere likestillingsutfordringer i organisasjonen og sette inn korrigerende tiltak. Språkrådet har jevnlige møter med de tillitsvalgte og arbeidsmiljøutvalget der likestilling er tema, blant annet i forbindelse med medarbeiderundersøkelser, lokale lønnsforhandlinger og rekrutteringsprosesser.

Språkrådet har i 2024 kartlagt lønnsforhold fordelt etter kjønn. Tabellen under viser tallet på menn og kvinner totalt og i ulike stillingstyper. Kolonnen «Lønn» viser den gjennomsnittlige årslønna til kvinnene i prosent av den gjennomsnittlige årslønna til mennene.

	Antall tilsatte	Menn	Kvinner	Lønn
totalt i Språkrådet inkl. midlertidig tilsatte	38	18	20	102,5 % ¹
direktør	1	0	1	-
avdelingsdirektører ²	5	3	2	96,5 %
fagdirektører	1	0	1	-
seniorrådgivere	26	11	15	98,3 %
rådgivere	5	4	1	102,0 %
ufrivillig deltid	0	0	0	-

1 Antallet inkluderer ikke lønn til lærling.

2 Antallet inkluderer tilsatt i delvis studiepermisjon.

Språkrådets lønnspolitikk har som mål å jevne ut lønnsforskjeller som ikke kan grunngis. Det gjelder for eksempel lønnsforskjeller mellom tilsatte i stillinger som har samme ansvar og krav til kompetanse, og lønnsforskjeller som har historiske årsaker eller skyldes kjønn. Språkrådet arbeider sammen med de tillitsvalgte for å utjevne slike lønnsforskjeller blant annet i rekrutteringsprosesser og gjennom lokale lønnsforhandlinger. Språkrådet vil fortsette arbeidet med

å jevne ut eventuelle lønnsforskjeller også i 2025, og vil inkludere de tillitsvalgte i arbeidet med å planlegge kartlegginga av lønnsforholdene fordelt etter kjønn og bruken av ufrivillig deltidsarbeid i virksomheten.

Tabellen under viser kjønnsfordelinga i Språkrådet samlet sett, i midlertidige stillinger, i uttak av foreldrepermisjon og i deltidsstillinger i Språkrådet.

Kjønnsbalanse		Midlertidig tilsatte		Foreldrepermisjon		Faktisk deltid		Ufrivillig deltid	
				Gjennomsnittlig antall uker					
Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
20	18	1	1	0	0	1	0	0	0

Ufrivillig deltid kartlegges i medarbeidersamtaler gjennom året.

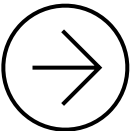
Språkrådet gjennomførte i 2024 en medarbeiderundersøkelse. Undersøkelsen kartla blant annet om tilsatte selv hadde blitt utsatt for, eller observert andre bli utsatt for, seksuell trakassering på arbeidsplassen.

Vi gjennomfører med jevne mellomrom en vernerunde for å kartlegge om de fysiske forholdene på arbeidsplassen er lagt til rette for våre tilsatte. Denne kartlegginga gjøres i samarbeid med verneombudet, og resultatene brukes aktivt

for å redusere diskrimineringsrisikoer og likestillingshindre i virksomheten.

Språkrådet er opptatt av at tilsatte skal ha mulighet for å kombinere arbeid og familieliv på en god måte. Arbeidstidsordninga i staten legger godt til rette for dette.

Språkrådet vurderer at de tiltakene som er iverksatt, har hatt ønsket effekt på likestillingsarbeidet i virksomheten. Vi legger opp til å videreføre dette arbeidet i nært samarbeid med de tillitsvalgte.

Likestilling og mangfold

Språkrådet arbeider for å styrke likestilling og mangfold og har laget rutiner i personalarbeidet for å nå målene med dette arbeidet. I alle tilsettingsprosesser vurderer vi systematisk hvordan vi kan bidra til at søkere som har nedsatt funksjonsevne, hull i CV-en eller innvandrerbakgrunn, kan tilsettes. I alle våre stillingsutlysninger går det fram at man er velkommen til å søke, uansett kjønn, alder, funksjonsevne og kulturell bakgrunn. I 2024 tilsatte Språkrådet fire personer. Ei av stillingene var fast, og tre var midlertidige stillinger. Til de stillingene der det var kvalifiserte søkere som hadde nedsatt funksjonsevne, hull i CV-en eller innvandrerbakgrunn, kalte vi inn minst én søker i hver av disse gruppene til intervju.

Språkrådet har medarbeidere med nedsatt funksjonsevne og har satt i verk tiltak for å tilrettelegge arbeidsplassen.

Som arbeidsgiver er Språkrådet sitt samfunnsansvar bevisst, og vi vil videreføre arbeidet med å bidra til et inkluderende arbeidsliv for alle.

Lærlinger

Språkrådet er godkjent opplæringsbedrift for faget innholdsproduksjon og har siden 2022 hatt lærling i dette faget. Som en liten statlig virksomhet er det begrenset hvor mange lærlinger vi har kapasitet til å ta imot på en god måte, og vi har derfor ikke vurdert å øke antallet lærlinger nå.

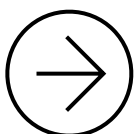
Personalpolitikk

Språkrådet arbeider kontinuerlig med å sikre riktig kompetanse og bemanning til det oppdraget vi er satt til å utføre. Språkrådet er en liten statlig virksomhet med samme krav til styringssystemer og risikoarbeid som store virksomheter, og det gjør oss sårbare i effektiviseringsarbeidet. Derfor legger vi stor vekt på å balansere hensynet til at Språkrådet skal ha lavest mulig risiko i den daglige drifta, mot at vi skal bruke mest mulig av tildelinga vår på selve det språkpolitiske oppdraget.

FNs bærekraftsmål

Språkrådet har identifisert disse bærekraftsmålene som kan knyttes til arbeidsområdene våre:

- bærekraftsmål nr. 3: god helse og livskvalitet (helsespråkarbeid)
- bærekraftsmål nr. 4: god utdanning (arbeid med språk på skole- og utdanningsfeltet)
- bærekraftsmål nr. 5: likestilling mellom kjønnene (arbeid med kjønnsbalansert språk)
- bærekraftsmål nr. 9: industri, innovasjon og infrastruktur (språkteknologi)
- bærekraftsmål nr. 16: fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner (FN – UNGEGN-arbeid)
- bærekraftsmål nr. 17: samarbeid for å nå målene (formelt og uformelt samarbeid med ei lang rekke offentlige, private og ideelle organisasjoner i Norge; dessuten internasjonalt samarbeid, blant annet i nordisk og europeisk sammenheng)

Språkrådet ser at disse utvalgte bærekraftsmålene går direkte inn i de langsiktige målene for Språkrådet.

Kulturelt mangfold

Som det er slått fast i språklovsproposisjonen (2019–2020), er språk og kultur knyttet uløselig sammen. Språket, enten det er nynorsk, bokmål, norsk tegnspråk, et samisk språk eller et av de nasjonale minoritetsspråkene, er en grunnleggende del av kulturen og identiteten til den enkelte språkbrukeren. Språkene våre skaper samhold og fellesskap, og språkmangfoldet i Norge bærer kulturarven vår. Summen av gammelt og nytt språkmangfold speiler det kulturelle mangfoldet i landet vårt. Rolla til Språkrådet er å samordne politikkarbeidet på språkfeltet slik at kultur- og samfunnsliv skal være tilgjengelig for og favne om innbyggere med ulike språkbakgrunn. Arbeid med å styrke, fremme og verne språkmangfoldet i Norge legger til rette for at arbeid med kulturelt mangfold på andre områder kan lykkes.

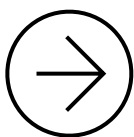
Delmål 2 i målstrukturen til Språkrådet for 2024 sier at «innbyggerne i Norge skal ha mulighet til å møte og bruke eget/egne språk, enten det er nynorsk, bokmål, samiske språk, norsk tegnspråk, kvensk, romani eller romanes, til det beste for den enkelte og samfunnet». Systematisk arbeid for kulturelt mangfold og styrket status i samfunnet for de språkene vi har et særlig ansvar for, har vært kjerneoppgaver for Språkrådet i rapporteringsperioden.

Klima- og miljøtiltak

Virksomheten vår påvirker i liten grad det ytre miljøet. Språkrådet vurderer miljø- og klimahensyn i alle aktiviteter der det er relevant. De overordnede målene er god avfalls-sortering og håndtering, redusert energibruk, redusert reise-aktivitet og miljøvennlige innkjøp. Språkrådet har tjenester som er landsdekkende, og normalt fører dette med seg en del reisevirksomhet. Språkrådet arbeider for å minske virksomhetens CO2-avtrykk med god reiseplanlegging, og vi har digitale møtearenaer som alternativ til reising.

Konsulentbruk

Språkrådet har i 2024 arbeidet for å redusere konsulent-bruken på områder der det ligger til rette for å bruke interne ressurser og kompetanse. Siden vi er en liten virksomhet, er det likevel områder der det ikke er hensiktsmessig å bygge opp egen kompetanse. På noen områder er vi for små til å kunne ha et attraktivt fagmiljø, og det er ikke alltid like stort behov for kompetanse gjennom året. I en del tilfeller er det derfor hensiktsmessig å benytte innleide ressurser i stedet for å tilsette egne folk eller bygge kompetanse internt. Språkrådet har i 2024 ikke hatt konsulentutgifter til kommunikasjonstjenester.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

Overordnet vurdering av styring og kontroll
→ Nærmere omtale av forhold som gjelder styring og kontroll

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Språkrådets bruk av konsulenter i 2024 fordeler seg slik:

Konto	Navn	Beløp (i tusen)
670 ¹	Konsulenttjenester innen økonomi, revisjon og juss	56
672 ²	Konsulenttjenester til organisasjonsutvikling mv.	216
673 ³	Andre konsulenttjenester	98

1 Beløpet gjelder i sin helhet utgifter til juridisk rådgiving.
2 Beløpet inkluderer utgifter til organisasjonsutvikling (kr 11) og rekruttering (kr 205).
3 Beløpet gjelder utgifter til skrivehjelp (kr 47), kartlegging av klarspråkslovgiving (kr 30) og språkvask og korrektur (kr 21).

Arkiv

Språkrådet har i 2024 fortsatt arbeidet med å styrke innsatsen for å arkivere, journalføre og sikre dokumentoffentlighet. Alle tilsatte har gjennomført relevante kompetansetiltak som er utarbeidet av Arkivverket og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, og e-læringskurs om journalføring og arkivering inngår i den obligatoriske opplæringa for alle nytilsatte. I løpet av året har vi også tatt opp relevante forvaltningstemaer på interne fagmøter.

5

Vurdering av framtidssutsikter

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidssutsikter

Framtidssutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Framtidsutsikter

Den økende bruken av store generative språkmodeller (KI-modeller) stiller Norge overfor større språklige utfordringer enn noen gang tidligere.

Store generative språkmodeller står for en stadig større del av tekstproduksjonen i Norge. KI-verktøyene brukes til alt fra oversettelser og skriving av tekst og sammendrag til språkvask og språkforbedring. Språkrådets egne undersøkelser i 2024 viser at tekster som er laget av de mest brukte språkmodellene i det norske markedet, holder så lav språklig kvalitet at brukerne ikke kan stole på at de er i tråd med norsk rettskriving og tegnsetting. Undersøkelsene viser at nynorsktekster har vesentlig dårligere kvalitet enn bokmålstekster, og at nynorskfeilene er grovere. I KI-generert tekst på norsk, både bokmål og nynorsk, skinner dessuten engelsk syntaks og fraseologi igjennom.

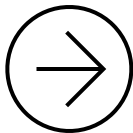
De statistisk baserte modellene «flater» også ut den norske rettskrivinga, slik at normmangfoldet vårt blir mindre synlig.

Når KI-generert norsk over lengre tid preger en stadig større andel av tekstene som språkbrukerne møter, vil det påvirke

oppfatninga av hva som er god og korrekt norsk. Da står vi i fare for å komme i en situasjon der vi har mistet den demokratiske kontrollen over utviklinga av vårt eget språk, og der den operative normeringa av norsk språk er overlatt til internasjonale teknologigiganter.

Norsk er nasjonalt hovedspråk i Norge, og det er en nøkkelressurs i beredskapssammenheng. Gode lese- og skriveferdigheter i hele befolkninga er viktig vern mot spredning av desinformasjon og en forutsetning for god kommunikasjon når det trengs som aller mest. Skal fellesspråket norsk virke om krisen inntreffer, må det hele tiden holdes i god skikk. Det innebærer blant annet at norsk fagspråk og terminologi må holdes ved like og videreutvikles, og at norsk språkteknologi må styrkes i åra som kommer. Da trengs det trygge og pålitelige generative språkmodeller.

I 2024 vedtok Språkrådets styre en ny virksomhetsstrategi for perioden 2025 til 2028. Strategien løfter fram demokrati, inkludering og integrering, KI og språkteknologi og språk i skole og høyere utdanning som prioriterte områder for den språkpolitiske innsatsen i den kommende fireårsperioden. Dette vil være de viktigste innsatsfeltene i arbeidet med å støtte opp under hovedmålet for den norske språkpolitikken: å sikre norsk som samfunnsbærende språk.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

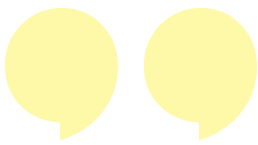
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

→ Framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Språkrådet har i 2024 utviklet et indikatorgrunnlag for evaluering av tilstanden for språkene våre og effektene i samfunnet av den samlede språkpolitiske innsatsen. I åra framover vil Språkrådet videreføre dette arbeidet ved å etablere en egen enhet for innsikt og analyse. Språkpolitikken er sektorovergripende, og Språkrådet har det operative ansvaret for dette store politikkfeltet. For å få en best mulig innretning i arbeidet vårt med operasjonalisering og for å bistå sektorene med å sette i verk presise og virkningsfulle oppfølgingstiltak der behovene er størst, må Språkrådet både ha god tilgang til statistikk og data og kompetanse og kapasitet til å gjøre de relevante tilstandsanalysene.

Skal fellesspråket norsk virke om krisen inntreffer, må det hele tiden holdes i god skikk.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til
virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og
resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll
i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av
framtidssutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

6

Årsregnskap

2024

Kommentarer fra ledelsen

Språkrådet er statens forvaltningsorgan i språkspørsmål og følger opp språkpolitikken på oppdrag fra Kultur- og likestillingsdepartementet. Språkrådet arbeider med å styrke det norske språket og språkmangfoldet i Norge, og har ansvar for å følge opp språkene norsk (nynorsk og bokmål), norsk tegnspråk, kvensk, romani og romanes. Regnskapet er ført etter statlige regnskapsstandarder (SRS). I tillegg følger vi kontantprinsippet. Årsregnskapet utgjør del VI i årsrapporten til Kultur- og likestillingsdepartementet.

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med retningslinjer for økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementets instruks til Språkrådet om økonomi- og virksomhetsstyring. Regnskapet gir et dekkende bilde av Språkrådets disponible bevilgninger i regnskapsåret, kostnader, inntekter, eiendeler og gjeld.

Språkrådet har en intern økonomiinstruks som er fastsatt av styret, og som er basert på økonomiregelverket i staten og Kultur- og likestillingsdepartementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring for Språkrådet. Etter denne instruksen er det direktøren som har ansvaret for at de økonomiske ressursene blir disponert i samsvar med forutsetningene og det gjeldende regelverket for økonomistyring i staten. Styret i Språkrådet har det overordnede ansvaret for at økonomireglementet og instruksen fra Kultur- og likestillingsdepartementet blir fulgt, og at budsjettrammene blir holdt.

Språkrådet utarbeider en årlig disposisjonsplan i tråd med føringene. Disposisjonsplanen og interne budsjettdisponeringsfullmakter styrer disponeringa av budsjettmidlene i virksomheten.

Vurdering av vesentlige forhold

Budsjettramma for 2024 var kr 50 974 000 (jf. kap. 326, post 01). Språkrådet hadde for 2024 et inntektskrav på kr 70 000 (jf. kap. 3326, post 01). Regnskapet for 2024 viser et mindreforbruk på kr 3 814 746 som inkluderer kr 896 000 i kompensasjon for lønnsoppgjøret i 2024. Merinntekten i 2024 var på kr 71 551. Total mindreutgift for året ble kr 3 886 297, hvorav kr 2 475 000 søkes overført til 2025. I tillegg kommer kr 896 000 i kompensasjon for lønnsoppgjøret for 2024 som er fullt ut overførbart, jf. note B. Mindreforbruket skyldes blant annet lavere lønnsutgifter enn vi hadde budsjettet for.

Språkrådet har i 2024 hatt et sjukefravær på 7,5 prosent, noe som er betydelig over målsettinga på 4 prosent over tid. Det høye sjukefraværet har påvirket framdrifta i flere prosjekter som var planlagt gjennomført i løpet av året, og det har også gjort det vanskelig å omdisponere ubrukte midler til nye prosjekter og nye tiltak. Høyt sjukefravær i perioden gjorde også at noen tiltak ble iverksatt så sent på året at ikke hele kostnaden ble utgiftsført i 2024.

Merinntekten for året skyldes blant annet vederlag fra Kopinor for bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale.

Språkrådet hadde i 2024 tilskuddsforvaltning på kr 38 550 000 (jf. kap. 326, post 73). Av dette beløpet gikk kr 36 910 000 til språkorganisasjoner, kr 1 540 000 til tilskuddsordninga for innsamling og registrering av stedsnavn og kr 100 000 til vinneren av Årets nynorskkommune etter tildelinga i statsbudsjettet for 2024. Alle tilskuddsmidlene som ble bevilget i 2024, ble utbetalt.

Andre vesentlige opplysninger

Som statlig virksomhet er Språkrådet underlagt revisjon fra Riksrevisjonen. Årsrapport og årsregnskap for virksomheten blir publisert på nettsidene til Språkrådet etter at etatsstyringsdialogen og dokumentene er avsluttet. I tråd med anbefalingene fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) blir også revisjonsrapporten fra Riksrevisjonen publisert når dokumentet blir offentlig.

Oslo, 14. mars 2025

Åse Wetås
direktør

Ingrid Vad Nilsen
styreleder

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillinga av bevilgningsrapporteringa og artskontorapporteringa er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a. Regnskapet følger kalenderåret.
- b. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med bruttobeløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1.

Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringa

Oppstillinga av bevilgningsrapporteringa omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringa og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringa viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen «samlet tildeling» viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillinga viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillinga. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten, og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillinga.

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Artskontorapporteringa

Oppstillinga av artskontorapporteringa har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassa. Artskontorapporteringa viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorapporteringa.

Regnskapsprinsipper for bruttobudsjetterte virksomheter – virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Åpningsbalanse

Ved utarbeidelse av åpningsbalansen er immaterielle eiendeler og varige driftsmidler verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Finansielle anleggsmidler er verdsatt til virkelig verdi.

Gjenanskaffelsesverdi for en eiendel er det beløp det vil koste dersom eiendelen skulle anskaffes i dag, vurdert til samme kvalitet, standard og funksjonalitet som eksisterende eiendel.

Omløpsmidler er verdsatt til gjenanskaffelsesverdi eller virkelig verdi. Kortsiktig gjeld er verdsatt til pålydende.

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene, utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Pensjoner

SRS 25 «Ytelser til ansatte» legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordninga i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er a jour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på tre år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og PC-er med tilhørende skjerm med utnyttbar levetid på tre år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Utgifter vedrørende bruk av egne tilsatte knyttet til applikasjonsutviklingsfasen ved utvikling av programvare er ikke balanseført.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler / langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Ved utgangen av 2024 hadde ikke Språkrådet beholdning av varer eller driftsmateriell som skal verdsettes.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Språkrådet hadde ved utgangen av 2024 ikke pengeposter i utenlandsk valuta.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eien-
deler og gjeld og framgår i regnskapslinjen for avregninger
i balanseoppstillinga. Bruttobudsjetterte virksomheter pre-
senterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinn-
skudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet
med statskassa.

**Innkrevingsvirksomhet og andre
overføringer til staten**

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten
presenteres etter kontantprinsippet.

**Tilskuddsforvaltning og andre
overføringer fra staten**

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten
presenteres etter kontantprinsippet.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke
inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker
å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller for-
pliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoord-
ning. Konsernkontoordninga innebærer at alle innbetalinger
og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens opp-
gjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en
trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte
virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørs-
konto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2024

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindreutgift
0326	Språk- og bibliotekformål	01	Driftsutgifter	A, B	50 974 000	47 159 254	3 814 746
0326	Språk- og bibliotekformål	73	Språktiltak	A	38 550 000	38 550 000	0
1633	Nettoordning, statlig betalt mva.	1	Driftsutgifter		0	1 304 562	
Sum utgiftsført					89 524 000	87 013 816	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2024	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3326	Språk- og bibliotekformål	01	Ymse inntekter		70 000	141 551	71 551
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	285 131	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	4 444 002	
Sum inntektsført					70 000	4 870 684	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						82 143 132	
Kapitalkontoer							
60057501	Norges Bank KK / innbetalinger					3 059 139	
60057502	Norges Bank KK / utbetalinger					-84 335 999	
703814	Endring i mellomværende med statskassa					-866 272	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12.24)

Konto	Tekst				2024	2023	Endring
703814	Mellomværende med statskassa				-2 668 455	-1 802 183	-866 272

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
032601 Driftsutgifter	560 000	50 414 000	50 974 000
032673 Språktiltak		38 550 000	38 550 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av beløp som kan overføres til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift (-) / mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings-fullmakter (-)	Merutgift (-) / mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter (-) iht. merinntekts-fullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger (-)	Sum grunnlag for overføring	Kompen-sasjon for lønnsopp-gjøret 2024 ¹	Maksimalt beløp som kan overføres ²	Beløp som kan overføres, beregnet av virksomheten
032601/332601		3 814 746		3 814 746	71 551			3 886 297	896 000	3 371 900	3 371 900

1 Kolonnen viser lønnskompensasjon for lønnsoppgjøret i 2024 slik det det framgår av supplerende tildelingsbrev nr. 3 om endringer i statsbudsjettet for 2024. Beløpet kan fullt ut overføres til 2025.

2 Språkrådet har fullmakt til å overskride kapittel 326, post 01, mot tilsvarende merinntekt under kapittel 3326, post 01. Språkrådets ubruke bevilgning på kapittel 0326, post 01, er over grensa for tillatt overføring på 5 prosent. Beløpet som søkes overført til 2025, er kr 3 371 900. Mindreforbruket skyldes blant annet lavere lønnsutgifter enn budsjettet. Språkrådet har i 2024 hatt et sjukefravær på 7,5 %, noe som er betydelig over målsettinga på 4 % over tid. Det høye sjukefraværet har påvirket framdrifta i flere prosjekter som var planlagt gjennomført i løpet av året, og det har også gjort det vanskelig å omdisponere ubrukte midler til nye prosjekter og nye tiltak. Høyt sjukefravær i perioden gjorde også at noen tiltak ble iverksatt så sent på året at ikke hele kostnaden ble utgiftsført i 2024.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

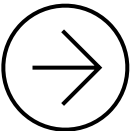
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Oppstilling av artskontorapportering 31.12.2024

	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	125 551	159 296
Andre innbetalinger	16 000	0
Sum innbetalinger fra drift	141 551	159 296
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	34 981 874	35 209 339
Andre utbetalinger til drift	11 902 930	14 240 526
Sum utbetalinger til drift	46 884 804	49 449 864
Netto rapporterte driftsutgifter	46 743 253	49 290 569
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	0	0
Sum investerings- og finansinntekter	0	0

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

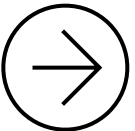
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Oppstilling av artskontorapportering 31.12.2024

	31.12.2024	31.12.2023
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	274 450	0
Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Utbetaling av finansutgifter	0	353
Sum investerings- og finansutgifter	274 450	353
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	274 450	353
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	220 057	20 000
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	220 057	20 000
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	38 550 000	41 484 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	38 550 000	41 484 000

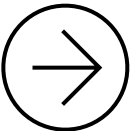
Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Oppstilling av artskontorapportering 31.12.2024

	31.12.2024	31.12.2023
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	65 074	61 729
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	4 444 002	4 513 537
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	1 304 562	1 798 681
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	-3 204 514	-2 776 585
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	82 143 132	87 978 337
Oversikt over mellomværende med statskassa		
Eiendeler og gjeld	31.12.2024	31.12.2023
Fordringer på tilsatte	0	0
Kontanter	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-1 240 758	-1 300 618
Skyldige offentlige avgifter	-7 178	-4 542
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-1 420 519	-497 023
Mottatte forskuddsbetalinger	0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	0	0
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	0	0
Sum mellomværende med statskassa	-2 668 455	-1 802 183

Resultatregnskap

	Note	31.12.2024
Driftsinntekter		
Inntekt fra bevilgninger	1	48 167 624
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	0
Inntekt fra gebyrer	1	0
Salgs- og leieinntekter	1	125 551
Andre driftsinntekter	1	16 000
Sum driftsinntekter		48 309 175
Driftskostnader		
Varekostnader		0
Lønnskostnader	2	35 867 941
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3, 4	425 353
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3, 4	0
Andre driftskostnader	5	12 015 880
Sum driftskostnader		48 309 175
Driftsresultat		0

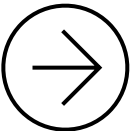

Resultatregnskap

	Note	31.12.2024
Finansinntekter og finanskostnader		
Finansinntekter	6	0
Finanskostnader	6	0
Sum finanssinntekter og finanskostnader		0
Resultat av periodens aktiviteter		0
Avregninger og disponeringer		
Avregning med statskassa (bruttobudsjetterte)	7	0
Sum avregninger og disponeringer		0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Avgifter og gebyrer direkte til statskassa	8	220 057
Avregning med statskassa innkrevingsvirksomhet		220 057
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Tilskudd til andre	9	38 550 000
Avregning med statskassa tilskuddsforvaltning		38 550 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0

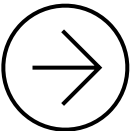
Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2024	01.01.2024
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og liknende rettigheter	3	376 991	653 146
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	0	0
Sum immaterielle eiendeler		376 991	653 146
II Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	0	0
Maskiner og transportmidler	4	163 896	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og liknende	4	676 947	715 591
Anlegg under utførelse	4	0	0
Infrastruktureiendeler	4	0	0
Sum varige driftsmidler		840 843	715 591
III Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer		0	0
Sum finansielle anleggsmidler		0	0
Sum anleggsmidler		1 217 834	1 368 737

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2024	01.01.2024
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	10	0	0
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	11	10 352	14 843
Opptjente, ikke-fakturerte inntekter	12	0	0
Andre fordringer	13	285 365	180 994
Sum fordringer		295 717	195 837
III Bankinnskudd, kontanter og liknende			
Bankinnskudd	14	0	0
Kontanter og liknende	14	0	0
Sum bankinnskudd, kontanter og liknende		0	0
Sum omløpsmidler		295 717	195 837
Sum eiendeler drift		1 513 552	1 564 574

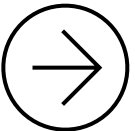

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2024	01.01.2024
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	8	0	0
Sum fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer		0	0
Sum eiendeler		1 513 552	1 564 574

Statens kapital og gjeld

EIENDELER	Note	31.12.2024	01.01.2024
C. Statens kapital			
I Virksomhetskapi tal			
Sum virksomhetskapi tal		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassa (bruttobudsjetterte)	7	-7 345 018	-5 300 059
Sum avregninger		-7 345 018	-5 300 059
Sum statens kapital		-7 345 018	-5 300 059
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld		0	0
Sum annen langsiktig gjeld		0	0

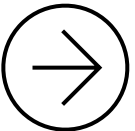
Statens kapital og gjeld

EIENDELER	Note	31.12.2024	01.01.2024
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 603 336	566 466
Skyldig skattetrekk og andre trekk		1 240 758	1 300 618
Skyldige offentlige avgifter		693 089	583 286
Avsatte feriepenger		3 012 942	3 014 662
Mottatt forskuddsbetaling	12	0	0
Annen kortsiktig gjeld	15	2 308 444	1 399 601
Sum kortsiktig gjeld		8 858 569	6 864 633
Sum gjeld		8 858 569	6 864 633
Sum statens kapital og gjeld drift		1 513 552	1 564 574
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	9	0	0
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		0	0
Sum statens kapital og gjeld		1 513 552	1 564 574

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2024
Inntekt fra bevilgninger ¹	
Inntekt fra bevilgninger	48 167 624
Sum inntekt fra bevilgninger	48 167 624
Inntekt fra tilskudd og overføringer	
Tilskudd fra Norges forskningsråd	0
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	0
Tilskudd fra EU	0
Andre tilskudd og overføringer	0
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0
Inntekt fra gebyrer	
Gebyrer	0
Sum inntekt fra gebyrer	0

¹ Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null. For informasjon om mottatte bevilgninger: Se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2024
Salgs- og leieinntekter	
Salgsinntekt, avgiftspliktig	0
Salgsinntekt, avgiftsfri	0
Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	125 551
Leieinntekter	0
Uopptjent inntekt	0
Sum salgs- og leieinntekter	125 551
Andre driftsinntekter	
Gevinst ved avgang av anleggsmidler	0
Andre driftsinntekter	16 000
Sum andre driftsinntekter	16 000
Sum driftsinntekter	48 309 175

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2024
Lønn ¹	26 496 407
Feriepenger	3 151 519
Arbeidsgiveravgift	4 551 170
Pensjonskostnader ²	2 809 271
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsmidler (-)	0
Sjukepenger og andre refusjoner (-)	-2 677 299
Andre ytelser	1 536 873
Sum lønnskostnader	35 867 941
Antall utførte årsverk	34

1 På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetning for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg) som utgjør kr 896 000. Lønnsavsetninga inkluderer feriepenger, og det er avsatt for arbeidsgiveravgift av lønnsavsetninga.

2 Pensjonskostnaden i 2024 er basert på et estimat for pensjonspremien beregnet av Statens pensjonskasse og ikke faktisk pensjonspremie. Dette skyldes at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november 2024. Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2024 9,6 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremie på artskonto 542 / pensjonsgrunnlaget i 2024 rapportert til Statens pensjonskasse). For regnskapsåret 2023 utgjorde premiesatsen 9,1 prosent.

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og liknende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 742 924	0	1 742 924
Tilgang i året	0	0	0
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0
Anskaffelseskost	1 742 924	0	1 742 924
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	1 089 778	0	1 089 778
Ordinære avskrivninger i året	276 155	0	276 155
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2024	376 991	0	376 991
Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært	Ingen avskrivning	
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2024			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Note 4 Varige driftsmidler

	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	0	0	0	1 249 924	0	0	1 249 924
Tilgang i året	0	0	163 896	110 554	0	0	274 450
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost	0	0	163 896	1 360 478	0	0	1 524 374
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	0	0	534 333	0	0	534 333
Ordinære avskrivninger i året	0	0	0	149 198	0	0	149 198
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2024	0	0	163 896	676 947	0	0	840 843
Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10–60 år dekomponert lineært	3–15 år lineært	3–15 år lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	Sum
Avhendelse av varige driftsmidler i 2024							
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2024
Husleie	3 849 744
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	31 920
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	249 635
Leie maskiner, inventar og liknende	1 173
Mindre utstyrsanskaffelser	331 284
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0
Kjøp av konsulentttjenester	323 210
Kjøp av andre fremmede tjenester	4 938 576
Reiser og diett	576 312
Tap og liknende	0
Øvrige driftskostnader	1 714 026
Sum andre driftskostnader	12 015 880

Språkrådet har husleieavtale med Entra Kultur 1 AS med varighet på 5,5 år på rapporteringstidspunktet. Husleiekostnad i 2024 var kr 3 706 020.

Språkrådet har lagerleieavtale med Cort Adellers Gate 30 AS med varighet på 2 år på rapporteringstidspunktet. Leiekostnad i 2024 var kr 24 000.

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler	Type eiendel					
Gjenværende varighet	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verk-tøy og liknende	Infrastruktur-eiendeler	Sum
Varighet inntil 1 år		104 000				104 000
Varighet 1–5 år		24 000				24 000
Varighet over 5 år		3 706 020				3 706 020
Kostnadsført leiebetaling for perioden	0	3 834 020	0	0	0	3 834 020

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2024
Finansinntekter	
Renteinntekter	0
Valutagevinst (agio)	0
Utbytte fra selskaper	0
Annen finansinntekt	0
Sum finansinntekter	0
Finanskostnader	
Rentekostnad	0
Nedskrivning av aksjer	0
Valutatap (disagio)	0
Annen finanskostnad	0
Sum finanskostnader	0

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskassa og mellomværende med statskassa (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassa i balansen (kongruensavvik)

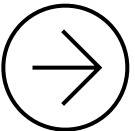
	31.12.2024	01.01.2024	Endring ¹
Avregnet med statskassa i balansen	-7 345 018	-5 300 059	-2 044 959
Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassa i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassa i balansen. I tillegg tas det hensyn til enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassa i balansen ikke er lik periodens resultat.			
Endring i avregnet med statskassa			
Konsernkontoer i Norges Bank			
- Konsernkonto utbetaling			-84 335 999
+ Konsernkonto innbetaling			3 059 139
Netto trekk konsernkonto			-81 276 860
Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomhetens drift (er gjennomstrømningsposter)			
- Innbetaling innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			-220 057
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer			38 550 000
Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassa			
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)			48 167 624
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)			-4 509 076
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)			1 333 328
Andre avstemmingsposter			
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter			0
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto			2 044 959
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassa			0
Sum endring i avregnet med statskassa			2 044 959

¹ Sum endring i avregnet med statskassa skal stemme med periodens endring ovenfor.

Note 7B Sammenheng mellom avregnet med statskassa og mellomværende med statskassa (bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassa og mellomværende med statskassa

	31.12.2024	01.01.2024	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassa	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassa	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	376 991		376 991
Varige driftsmidler	840 843		840 843
Sum	1 217 834	0	1 217 834
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	0
Kundefordringer	10 352	0	10 352
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0
Andre fordringer	285 365	0	285 365
Bankinnskudd, kontanter og liknende	0	0	0
Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0
Sum	295 717	0	295 717

Note 7B Sammenheng mellom avregnet med statskassa og mellomværende med statskassa (bruttobudsjetterte virksomheter)

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassa og mellomværende med statskassa

	31.12.2024	01.01.2024	
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 603 336	0	-1 603 336
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-1 240 758	-1 333 959	93 201
Skyldige offentlige avgifter	-693 089	-7 178	-685 911
Avsatte feriepenger	-3 012 942	0	-3 012 942
Mottatt forskuddsbetaling	0	0	0
Annen gjeld til tilsatte	-2 090 244	0	-2 090 244
Avsatt pensjonspremie til SPK, arbeidsgiverandel	0	-1 327 318	1 327 318
Annen kortsiktig gjeld	-218 200	0	-218 200
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0
Sum	-8 858 569	-2 668 455	-6 190 114
Sum	-7 345 018	-2 668 455	-4 676 563

Mellomværende med statskassa består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassa viser finansieringa av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Innhold
DEL 1 – Ledelsens beretning
DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall
DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024
DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten
DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter
DEL 6 – Årsregnskap 2024

Note 8 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Avgifter og gebyrer direkte til statskassa

	31.12.2024
Overføring fra andre statlige regnskaper	0
Overføring fra kommunenes/fylkeskommunenes forvaltningsbudsjett	0
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m.	220 057
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassa	220 057
Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	
Fordringer til pålydende	0
Avsatt til forventet tap (-)	0
Sum fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0

Note 9 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskudd til andre

	31.12.2024
Utbetaling av tilskudd til andre	38 550 000
Overføring til fond, forvaltningsorganer og andre statlige regnskaper	0
Annet	0
Sum tilskudd til andre	38 550 000

Gjelder tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten under kap. 0326 Språk- og biblioteksformål, post 73 Språktiltak.

Innhold

DEL 1 – Ledelsens beretning

DEL 2 – Introduksjon til virksomheten og hovedtall

DEL 3 – Aktiviteter og resultater i 2024

DEL 4 – Styring og kontroll i virksomheten

DEL 5 – Vurdering av framtidsutsikter

DEL 6 – Årsregnskap 2024

Note 10 Beholdning av varer og driftsmateriell

	31.12.2024	01.01.2024
Anskaffelseskost		
Råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0
Varer under tilvirkning	0	0
Ferdige egentilvirkede varer og driftsmateriell	0	0
Innkjøpte varer (ferdigvarer) og driftsmateriell	0	0
Sum anskaffelseskost	0	0
Ukurans		
Ukurans i råvarer og innkjøpte halvfabrikata	0	0
Ukurans i varer under tilvirkning	0	0
Ukurans i ferdige egentilvirkede varer	0	0
Ukurans i innkjøpte varer (ferdigvarer)	0	0
Nedskrivning av driftsmateriell	0	0
Sum ukurans	0	0
Sum beholdning av varer og driftsmateriell	0	0

Note 11 Kundefordringer

	31.12.2024	01.01.2024
Kundefordringer til pålydende	10 352	14 843
Avsatt til forventet tap (-)	0	0
Sum kundefordringer	10 352	14 843

Note 12 Opptjente, ikke-fakturerte inntekter / Mottatt forskuddsbetaling

Opptjente, ikke-fakturerte inntekter (fordring)

	31.12.2024	01.01.2024
Sum opptjente, ikke-fakturerte inntekter	0	0
Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)	0	0
Sum mottatt forskuddsbetaling	0	0

Note 13 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2024	01.01.2024
Forskuddsbetalt lønn	0	0
Reiseforskudd	0	0
Personallån	0	0
Andre fordringer på tilsatte	0	0
Forskuddsbetalt leie	0	0
Andre forskuddsbetalte kostnader	49 804	47 094
Andre fordringer	235 562	133 900
Sum andre kortsiktige fordringer	285 365	180 994

Note 14 Bankinnskudd, kontanter og liknende

	31.12.2024	01.01.2024
Øvrige bankkontoer (utenfor statens konsernkontoordning)	0	0
Kontantbeholdninger	0	0
Sum bankinnskudd, kontanter og liknende	0	0

Note 15 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2024	01.01.2024
Skyldig lønn	0	0
Annen gjeld til tilsatte	1 194 244	1 223 801
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024 ¹	896 000	0
Påløpte kostnader	218 200	175 800
Avstemmingsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	0	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse, arbeidsgiverandel	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0
Sum annen kortsiktig gjeld	2 308 444	1 399 601

¹ På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetninga for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg), jf. note 2.

Årets ord 2024

Språkrådet kårer de ti mest interessante nyordene hvert år. Sentrale kriterier i kåringa er at ordene skal være aktuelle, mye brukt og levedyktige, og at de skal ha god språklig kvalitet. Dette er lista over årets ord 2024.

1. beredskapsvenn
2. tekstlikhet
3. tinderifisert
4. popkorngress
5. dyphavsgruvedrift
6. tilkaringsindustri
7. hundredagershoste
8. exitskatt
9. norsketarianer
10. dragedrone

Nyhetsbrev fra Språkrådet

Få nyttige språktips og nyheter om norsk språkpolitikk rett i innboksen. Språkrådet gir ut to digitale nyhetsbrev fast: *Språknytt* og *Så klart – språk på jobben*.

Registrer deg på
sprakradet.no/nyhetsbrev

Språkrådet•

Riksrevisjonen

Vår saksbehandler

Ma Christina Cruz De Jesus 22241491

Vår dato

04.06.2025

Deres dato

Vår referanse

2024/00721-7

Deres referanse

SPRÅKRÅDET

Postboks 1573 Vika

0118 OSLO

Revisjon av årsregnskapet for Språkrådet 2024

Vedlagt følger revisjonsberetningen for Språkrådets årsregnskap for 2024.

Riksrevisjonen har revidert virksomhetens årsregnskapsoppstillinger i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Offentliggjøring av revisjonsberetning

Revisjonsberetningen inneholder Riksrevisjonens konklusjon på gjennomført revisjon av årsregnskapsoppstillingene, samt vår uttalelse om "Øvrig informasjon i årsrapporten". Denne revisjonsberetningen omfattes ikke av bestemmelsen om utsatt offentlighet jf. rrevl (2024) § 7-4.

Revisjonsberetningen skal i samsvar med Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 2.3.3 publiseres på virksomhetens nettsider sammen med årsrapporten.

Vedlegg: Revisjonsberetning

Etter fullmakt

Åse Kristin Berglihn Hemsén
ekspedisjonssjef

Carola Nensén
avdelingsdirektør

Brevet er godkjent og ekspedert digitalt.

Liste over kopimottakere:

KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET

Postadresse

Postboks 6835 St Olavs plass
0130 Oslo

Kontoradresse

Storgata 16

Telefon

22 24 10 00

E-post

postmottak@riksrevisjonen.no

Nettside

www.riksrevisjonen.no

Bankkonto

7694 05 06774

Org.nr.

974760843

Riksrevisjonen

SPRÅKRÅDET

Org. Nr.: 971527404

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Språkrådet for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2024. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, virksomhetsregnskap og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 82 143 132 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet. Oppstilling av virksomhetsregnskapet viser driftsinntekter på 48 309 175 kroner og driftskostnader på 48 309 175 kroner. Avgifter og gebyrer direkte til staten er 220 057 kroner, og at tilskudd til andre er 38 550 000 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav,
- gir oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2024 og kapitalposter per 31. desember 2024, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten, og
- gir oppstilling av virksomhetsregnskapet et dekkende bilde av virksomhetens resultater for 2024 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2024, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI-ets etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarer (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens, styrets og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlige for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen og styret er også ansvarlige for slik intern kontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet og styret har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av internkontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på bevilgningsreglementet, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på bevilgningsreglementet.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Vi kommuniserer med ledelsen og styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer det overordnede departementet om funn og svakheter.

Oslo, 04.06.2025

Etter fullmakt

Åse Kristin Berglihn Hemsén
ekspedisjonssjef

Carola Nensén
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.